

PreDiP

Pla de Prevenció de Riscos Associats al Consum de Drogues i L'ús de Pantalles de Corbera de Llobregat 2022-2026

Ajuntament de Corbera de Llobregat

**Diputació
Barcelona**

Agost 2022

Pla elaborat per encàrrec i amb la col·laboració de:

Catàleg 2021. PMT: 202110030195

Direcció tècnica:

Núria Garcia Rosell
Subsecció de Projectes i Programes
SPOTT. Centre de Prevenció i Intervenció de drogodependències
Servei d'Atenció a la Dependència i Vulnerabilitat Social
Gerència de Serveis Socials
Diputació de Barcelona

Coordinació tècnica municipal:

Irene Fitera Murta, Tècnica de Joventut. Ajuntament de Corbera de Llobregat.
Rocío Sanz Godoy, Tècnica del Servei d'Intervenció Socioeducativa. Serveis Socials Bàsics.
Consell Comarcal del Baix Llobregat.
Gabriel Pérez Peña, Tècnic d'Educació. Ajuntament de Corbera de Llobregat.

ÍNDIX

1. PRESENTACIÓ	2
2. INTRODUCCIÓ I PRINCIPIS RECTORS	3
3. MARC TEÒRIC	5
4. ESTRUCTURA DEL PLA: ÀMBITS D'ACTUACIÓ	7
5. DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ ACTUAL	9
6. OBJECTIUS DEL PLA	41
7. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA	44
8. PLA D'ACCIÓ 2022-2026	46
9. PLA DE TREBALL 2022-2023	52
10. PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA DEL PLA DE TREBALL	57
11. DELIMITACIÓ DELS PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ	63
12. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	65
13. ANNEXES	66

1. PRESENTACIÓ

Des de 2018, un grup de professionals vinculats a la infància i adolescència del municipi de Corbera de Llobregat es reuneixen en el que a partir de 2019 es coneix com a XIAC, la Xarxa d'Infància i Adolescència de Corbera, convocada i dinamitzada des del Servei d'Intervenció Socioeducativa (SIS). Son professionals d'administracions diferents i d'àmbits diversos: sanitari, educatiu, social, policial, igualtat... Una de les preocupacions de la XIAC, des de l'inici, ha estat el consum de drogues i tot el que hi va associat: tant les seves conseqüències negatives, com algunes de les seves causes, que son preocupants per si mateixes. Amb el temps, especialment durant la pandèmia de la COVID-19, s'hi ha sumat la necessitat de tenir en compte l'ús problemàtic de pantalles.

Estem parlant de contextos en els quals actuen tots els membres de la XIAC i es va valorar que calia més planificació i harmonia. Per aconseguir-ho mancava una bona diagnosi. Per tot això es van fer enquestes, es va elaborar un avantprojecte i es va sol·licitar un recurs a la Diputació de Barcelona, que va ser concedit. El recurs ha consistit en el treball de dinamització del procés i redacció del pla per part d'una tècnica del centre SPOTT.

En tot moment s'ha tingut present la necessitat del treball transversal i l'optimització dels recursos escassos de cada agent, de manera que la coordinació amplifiqui els resultats.

Per altra banda, s'és conscient que els riscos associats al consum de drogues i l'ús problemàtic de pantalles son presents a tota la societat, a totes les edats. Ara bé, la recerca de l'eficiència ens porta a concentrar esforços en potenciar els factors de protecció d'infants i joves, de manera que es promou la salut de la ciutadania futura. És per això que es posa l'èmfasi de les actuacions en aquests sectors de la població, no perquè es relacioni aquestes edats amb hàbits poc saludables.

Així doncs, veu la llum el PreDiP, el primer pla de prevenció de riscos associats al consum de drogues i l'ús de pantalles de Corbera de Llobregat, amb l'objectiu de ser una eina útil pels professionals que es dediquen al benestar de la població, que pugui ser avaluada i millorada de manera contínua.

2. INTRODUCCIÓ I PRINCIPIS RECTORS

El **Pla de prevenció de riscos associats al consum de drogues i l'ús de pantalles** vol respondre a la necessitat del municipi de reduir els problemes relacionats amb el consum de drogues i l'ús problemàtic de pantalles des d'un abordatge preventiu i comunitari basat en la corresponsabilitat dels diferents professionals i serveis del municipi.

La prevenció de les conductes potencialment addictives ha de ser una responsabilitat compartida, una suma d'esforços i una acció coordinada. Tenint en compte que:

- S'ha d'ocupar de tots els problemes relacionats amb el consum de drogues i l'ús problemàtic de pantalles.
- S'ha de generalitzar (ha d'arribar a tothom).
- S'ha d'iniciar en la infància.
- Ha d'educar en habilitats per a la vida (habilitats socials, cognitives i emocionals).
- Ha d'implicar tota la comunitat: Àrees de Serveis Socials, Igualtat, Educació, Joventut, Seguretat Ciutadana, Salut, Esports, CAP (Centre d'Atenció Primària), Centres d'educació secundària, escoles d'educació primària, AFAs (Associacions de Famílies d'Alumnes), AV (associacions de veïns), entitats (esportives, lúdiques, juvenils, culturals, etc.), farmàcies, mitjans de comunicació social, comerciants, cossos de seguretat, etc. i afavorir la corresponsabilitat d'entitats, institucions i persones.

El Pla es fonamenta en els principis rectors següents:

- Universalitat: les accions proposades en el Pla han de donar cobertura a tota la població de Corbera de Llobregat.
- Globalitat: es tracten de manera integral totes les drogues, tant les legals com les il·legals. A més, es contemplen altres comportaments que, realitzats de manera reiterada o abusiva, poden generar addiccions (ús de pantalles i noves tecnologies, xarxes socials, joc en línia, etc.).
- Normalització: es treballa amb dispositius i recursos normalitzats i serveis de la comunitat, sense crear estructures paral·leles.
- Perspectiva de gènere: es planifiquen i s'aborden les accions considerant el sexe i el gènere de les persones a qui s'adrecen, és a dir, les diferents condicions, situacions, mandats i necessitats de dones i homes, així com d'altres identitats sexuals.
- Transversalitat: s'inclou la intervenció i el compromís dels diferents sectors socials i perfils professionals, així com la importància de generar actuacions coherents des de diferents àmbits de l'Ajuntament i de les entitats i professionals que en formen part.
- Qualitat: les intervencions que es proposen tenen en compte les recomanacions de les revisions de l'evidència científica (determinants, models teòrics, metodologia i avaluació).
- Operativitat: es plantegen objectius adequats a les necessitats i accions realitzables dins l'àmbit municipal.
- Continuïtat: s'hi intervé de manera permanent en el temps, promovent activitats

sistemàtiques, continuades i planificades.

- Sostenibilitat: es planteja de manera que s'optimitzin els recursos del municipi i si cal planificar nous recursos, es faci d'una manera realista, de manera que les accions del Pla es puguin mantenir al llarg del temps.

El Pla dona cobertura als 15.017 habitants empadronats al municipi durant els propers 5 anys, a comptar des d'aquest 2022. Així, arribat el 2026, caldrà fer-ne una avaluació i elaborar el nou pla amb vigència 2027-2030.

A partir d'aquests principis rectors, el Pla defineix 7 àmbits d'actuació, en cada un dels quals s'estableixen un seguit d'objectius específics i d'accions. Aquestes accions seran planificades i avaluades anualment.

3. MARC TEÒRIC

El **Pla de prevenció de riscos associats al consum de drogues i l'ús de pantalles** de Corbera de Llobregat adopta una perspectiva comunitària i actuarà tant sobre les característiques individuals com sobre les característiques interpersonals i les característiques socioculturals. A dia d'avui coexisteixen diferents models teòrics que serveixen de base al desenvolupament de programes específics de prevenció. A continuació presentem els postulats dels enfocaments teòrics en els quals es basa.

Model lògic de planificació

És el model segons el qual es recomana, per planificar intervencions eficaces, seguir els passos següents:

- Avaluació de necessitats.
- Descripció del fenomen: la seva dimensió, característiques i conseqüències. Aquesta informació és clau per justificar la necessitat de la intervenció.
- Coneixement de la població. Cal prioritzar la població objecte de la intervenció i conèixer-la amb més profunditat. Conèixer els determinants conductuals/psicosocials i d'entorn associats al consum de drogues i altres conductes de risc ens ajudarà a saber per què la població presenta els problemes que volem prevenir.
- Formulació d'objectius. Objectius generals i objectius específics. Els objectius específics d'una intervenció són els determinants que es proposen modificar en una població.
- Definició dels mètodes i les estratègies de les diferents intervencions.
- Concreció de l'avaluació. Triar indicadors d'avaluació.

Determinants personals i d'entorn

Els determinants personals i d'entorn ens ajuden a entendre per què la població objecte de la intervenció consumeix drogues o presenta problemes amb el seu consum.

Determinants personals

- Els coneixements, creences, actituds, percepcions i valors sobre les drogues.
- Les habilitats per afrontar situacions envers l'ús de drogues.
- Les recompenses que les persones reben per l'ús de drogues.
- Les emocions que senten en situacions relacionades amb l'ús de drogues.

Determinants d'entorn

- Interpersonals: conductes i valors associats amb les drogues dels entorns socialitzadors més propers (família, veïnat, amics, etc.).
- Comunitaris: valors comunitaris i patrons socials relacionats amb les drogues.
- Organitzacionals: les regulacions i normes dels escenaris on es mou la persona que consumeix (escola, feina, locals d'oci, etc.).
- Socials: les lleis i normatives referents a les drogues que hi ha al territori.
- Condicions físiques (fum ambiental, pol·lució, etc.) i els recursos disponibles envers les drogues.

Model de salut pública

Aquest model considera que la salut humana està condicionada per les relacions recíproques entre tres factors: l'hoste, l'agent i l'ambient. En aquest marc, és responsabilitat dels poders públics vetllar, mitjançant l'aplicació i el seguiment de mesures polítiques i legislatives, per la protecció de la salut de la població. Així, la cobertura dels programes de salut pública ha de ser universal.

Model de promoció de la salut

El model considera la salut com un recurs per viure millor i més plenament, no com a objectiu de vida. Des d'aquest punt de partida, es prenen en consideració els factors econòmics, polítics, socials i psicològics que influeixen i determinen el comportament humà de manera integral. Basant-se en això, es considera que els estils de vida dels diferents grups socials poden millorar si es creen i es fomenten les condicions necessàries perquè les persones i els grups de població puguin incrementar el control dels factors que condicionen i influeixen en la seva salut i millorar-los.

En aquest marc, s'ha de tenir en compte la participació de la comunitat com a agent imprescindible per dissenyar i implementar programes. Així, fomentant les condicions preventives des de l'àmbit comunitari, es requereix una acció política que cal desenvolupar en cinc àrees prioritàries:

- Establir una política pública saludable.
- Crear entorns que afavoreixin la salut.
- Enfortir l'acció comunitària per promoure i protegir la salut.
- Desenvolupar les habilitats personals perquè s'adoptin estils de vida saludable.
- Reorientar els serveis sanitaris.

Model ecològic o model sociocultural

Aquest model planteja un marc conceptual més ampli que tracta d'oferir una comprensió sociològica i antropològica de la conducta cultural i de les normes socials en relació amb el consum de drogues i altres addiccions.

El model ecològic o sociocultural considera la conducta humana com el resultat de la interacció entre factors biològics, socials i culturals, i reconeix fins a cert punt l'existència d'una base biològica en l'explicació del comportament.

L'element biològic justifica el reconeixement d'una certa susceptibilitat individual a la drogodependència, que remet directament al concepte de sensibilització com a oposat al de tolerància. Alguns estudis han mostrat que sol haver-hi antecedents familiars en casos de drogodependents i pel que fa a certes substàncies.

Però la base del model és la part cultural i social, en assenyalar la influència de l'entorn sobre la conducta de l'individu. Les normes i regles establertes per la societat condicionen i, en alguns casos peculiars, arriben a determinar l'ús de drogues. D'altra banda, els patrons culturals també són elements reguladors de l'ús de determinats tipus de substàncies, disposant i imposant certs mecanismes, en uns casos de control i en altres afavoridors del consum.

Pel que fa a la prevenció universal, des del model ecològic o sociocultural les intervencions han d'adreçar-se prioritàriament al conjunt de la societat, considerada globalment, i posant l'accent en la re definició de l'ús de drogues.

Per tot això, des d'aquest model es creu que si no es canvien les estructures socials i culturals que donen suport a l'ús de les drogues, difícilment es faran canvis reals per prevenir l'ús i abús de les drogues. En aquest sentit, a escala operativa es promouen actuacions específiques per canviar les pautes culturals de consum utilitzant intervencions educacionals, mesures legislatives i de control social, i promovent, en última instància, el canvi cultural i la modificació de les normes socials que donen suport o regulen el consum de determinades substàncies.

Estratègia de reducció del risc

Aquesta estratègia parteix de la consideració que, per raons diverses, hi ha persones que volen consumir drogues, assumint els riscos potencials que aquest consum pot provocar. Davant d'aquest fet, s'ha de promoure el desenvolupament d'estils de vida i conductes que contribueixin a un consum més segur i el menys arriscat possible, que no arribi a produir danys irreversibles.

Proposa, per tant, una aproximació èticament neutral al consum de drogues, així com el respecte, acceptació, suport i promoció de les capacitats personals de qui consumeix substàncies psicoactives. Aquesta aproximació no planteja com a objectiu principal l'abstinència sinó que se centra en la prevenció, entesa com la minimització de problemes relacionats amb l'ús de drogues. Reconeix que per aconseguir aquests objectius hi tenen un paper clau les persones consumidores.

4. ESTRUCTURA DEL PLA: ÀMBITS D'ACTUACIÓ

En el moment de planificar les actuacions preventives cal tenir en compte els diversos espais de la vida social i tots els àmbits de possible influència dels professionals implicats en el Pla. Tenint en compte la població de Corbera de Llobregat, les característiques del municipi i la voluntat de l'ajuntament de potenciar el treball transversal, s'ha optat per una estructura d'àmbits d'actuació:

- 1) *Àmbit Educatiu*: inclou totes les actuacions que es duguin a terme en els centres tant d'educació primària com de secundària.
- 2) *Àmbit Familiar*: inclou totes les actuacions adreçades a pares i mares de fills menors de 25 anys.
- 3) *Àmbit d'Oci i Lleure*: inclou totes les actuacions que es facin tant d'oci diürn com nocturn.
- 4) *Àmbit Comunitari*: inclou actuacions que s'adrecen a tota la població.
- 5) *Àmbit de Salut*: inclou les actuacions que es facin en coordinació amb el CAP de Corbera.

- 6) *Àmbit Mitjans de Comunicació*: inclou les actuacions de difusió del Pla en els mitjans de comunicació local.
- 7) *Àmbit de Gestió i Coordinació*: inclou les actuacions necessàries per a que el Pla es mantingui viu (reunions de coordinació dels diferents òrgans: comissió política, comissió tècnica i grup motor).

5. DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ ACTUAL

La diagnosi de la situació actual del consum de drogues i ús de pantalles a Corbera de Llobregat s'ha realitzat específicament per elaborar el **Pla de prevenció de riscos associats al consum de drogues i l'ús de pantalles**

5.1 Característiques del municipi. Dades sociodemogràfiques

El present apartat constitueix una aproximació quantitativa a la realitat sociodemogràfica dels i les joves de Corbera de Llobregat a partir del recull i l'explotació de dades secundàries procedents de fonts oficials com l'IDESCAT, Diputació de Barcelona - Programa Hermes, Consell Comarcal del Baix Llobregat, etc.

A fi d'enriquir la fotografia social i econòmica dels i les joves, aquesta anàlisi incorpora no només un estudi dels valors actuals de les diferents variables abordades, sinó també un breu seguiment de la seva evolució temporal més recent.

L'objectiu d'aquesta anàlisi quantitativa és obtenir un retrat en xifres de la situació dels i les joves del municipi, un marc referencial des del qual abordar i interpretar les conclusions de l'anàlisi qualitativa.

Anàlisi geogràfica

Corbera de Llobregat és un municipi situat al nord de la comarca del Baix Llobregat, enclavat en la Serra d'Ordal. El terme municipal limita al nord amb el de Castellví de Rosanes i Sant Andreu de la Barca; al sud amb el de la Palma de Cervelló, Cervelló i Pallegà; a l'oest amb el de Gelida (Alt Penedès); i a l'est amb Castellbisbal (Vallès Occidental). Forma part dels 36 municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Per la seva situació geogràfica i la seva proximitat i connectivitat amb Barcelona, Corbera és un poble gran que s'ha desenvolupat demogràficament a partir de la segona meitat del segle XX. Gràcies a la seva ubicació ha estat un municipi atractiu per les persones que volien viure fora dels entorns urbans de la plana del riu Llobregat i del seu delta, fet que ha provocat un creixement urbà basat en agrupacions d'immobles unifamiliars construïts a les vessants de les muntanyes del terme municipal. A la vegada, la proximitat amb les principals vies de comunicació i la ciutat de Barcelona, ha estat la mescla perfecta per persones que residien al municipi però desenvolupen la seva activitat professional fora. La carretera N-340 i l'autovia B-24 són els nexes amb l'autovia A-2 i la B-23, que permeten arribar a la capital catalana en poc més de 20 minuts.

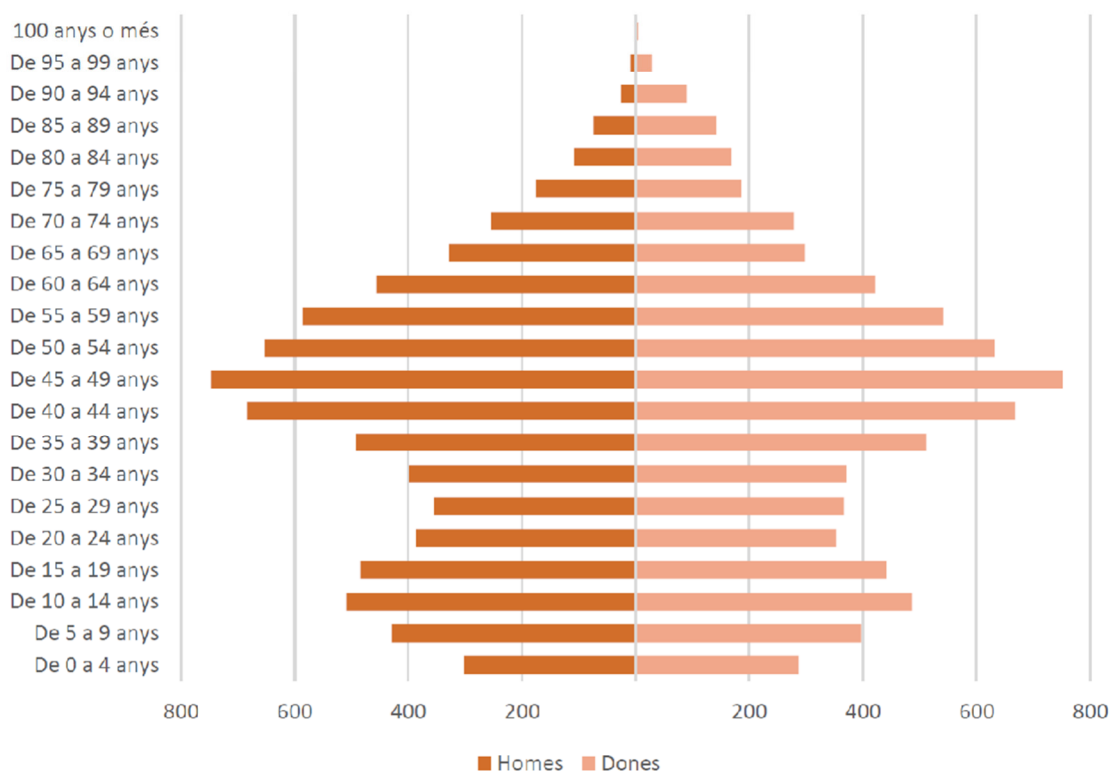
L'extensió del municipi és de 18,4 km² i té una població de 15.017 habitants (segons dades de l'IDESCAT 2021). Corbera és un poble gran, accidentat i dispers (815 hab/km²), atès que la seva ubicació li ha permès créixer urbanísticament per diverses raons i tenir, per exemple, nuclis disseminats de població. A més de la població censada hi ha les segones residències, a causa de les quals es desplacen moltes persones cada cap de setmana des de Barcelona i la seva rodalia a les nombroses urbanitzacions del terme. De fet n'hi ha una trentena d'urbanitzacions, entre les quals destaquen el

Bonrepòs, Can Margarit, Santa Maria d'Avall, la Creu de l'Aragall, Ca n'Armengol, les Cases Pairals o la Creu de Sussalba *Font: IDESCAT*

Respecte a la distribució de la població, Corbera presenta una piràmide demogràfica de tipus regressiu, pròpia dels països desenvolupats, el que implica la tendència a l'envelliment de la població i caracteritzada per una baixa natalitat.

Piràmide de població. Corbera, 2020

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

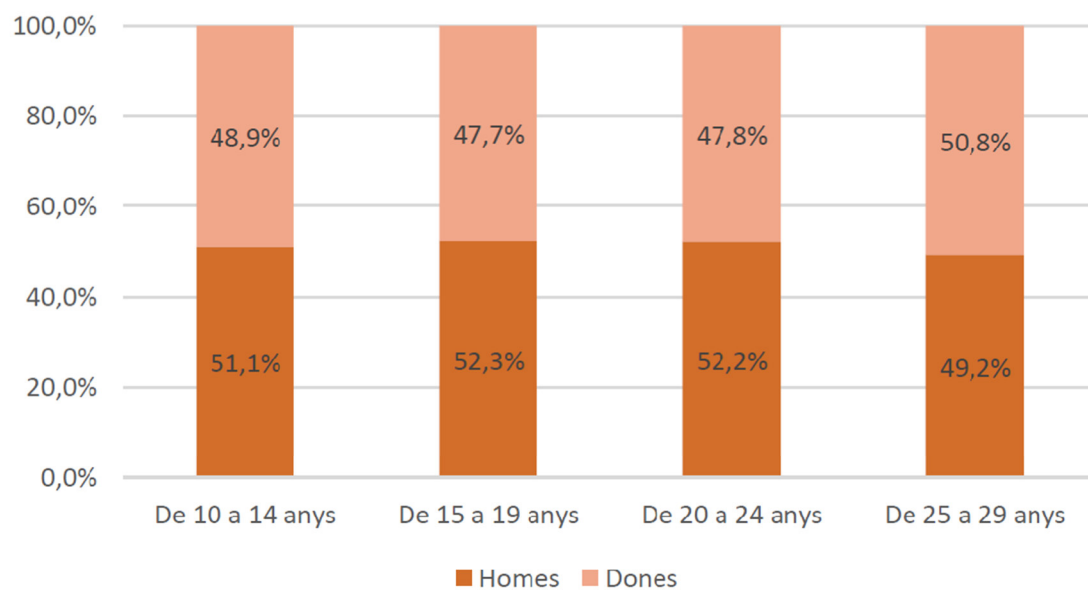
La piràmide d'edats també permet observar l'estructura demogràfica del municipi, en la qual podem situar la població jove (de 15 a 29 anys). Així doncs, veiem que els grups d'edat juvenils són aquells que mostren un menor gruix de població respecte els grups d'edat corresponents a les edats adultes.

Del total de població de Corbera, 2.386 persones tenen entre 15 i 29 anys i representen el 16% de la població total del municipi. Si s'inclouen els adolescents entre 10 i 14 anys,

aquest percentatge augmenta fins al 22,7%. El grup d'edat juvenil amb major representació són els joves entre 15 i 19 anys, on es troba el 38,8% de la població jove del municipi. Després el segueix el grup d'edat més jove, els de 20 a 24 anys, que suposen el 31% del total. Després trobem el grup de 25 a 29 anys (30,3%). Aquestes dades mostren la dinàmica observada ja a la piràmide d'edat, amb un increment de la població a partir dels 35 anys que suposen famílies amb fills que es traslladen a viure al municipi, fet que incrementarà les franges d'edat més joves els propers anys. Per aquest motiu la franja més nombrosa és la preadolescents i d'adolescents, quan en termes generals en la majoria de municipis urbans de la mateixa comarca és de les franges amb menys població.

Pel que fa a la distribució entre nois i noies també podem observar com aquesta és prou equilibrada, però amb més presència de nois en totes les franges d'edat excepte en la de 25 a 29 anys.

Estructura de la població juvenil per sexe i grups d'edat. Corbera, 2020

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat.

5.2. Dades secundàries

Les dades secundàries impliquen la recopilació de fonts d'informació (estatals, autonòmiques, comarcals i municipals), ja enregistrades, que són útils a l'hora d'elaborar la diagnosi. Aquestes dades ens permeten obtenir informació rellevant sobre tendències de consum de drogues i altres conductes addictives, factors de risc, factors contextuais i culturals, així com estratègies preventives a través de diverses fonts d'informació de diferents àmbits territorials.

5.2.1. Fonts d'àmbit estatal

ENQUESTA DOMICILIÀRIA SOBRE ALCOHOL I DROGUES A ESPANYA
15- 64 ANYS, 2019-2020 (EDADES).
Delegació del govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Aspectes destacats

- La droga legal més consumida és l'alcohol (77,2 % en els últims 12 mesos) i la droga il·legal més consumida es el cànnabis (10,5 %).
- En general, el consum de drogues està més estès entre els homes que entre les dones.
- El consum d'alcohol (75,2 a 77,2 %) ha augmentat respecte a l'enquesta anterior i el consum de tabac (de 40,9 a 39,4 %) i de cànnabis (d'11 a 10,5 %) ha disminuït. El consum d'hipnosedants (1,3 %) s'ha mantingut estable.
- La prevalença en l'ús compulsiu d'internet ha augmentat (de 2,9 a 3,7 %).

PRINCIPALS RESULTATS: DROGUES, ÚS I ÚS ABUSIU

A nivell nacional, l'Enquesta sobre Alcohol i altres Drogues a Espanya, realitzada pel Pla Nacional de Drogues, ens mostra els resultats de consum de drogues en població general de 15 a 64 anys.

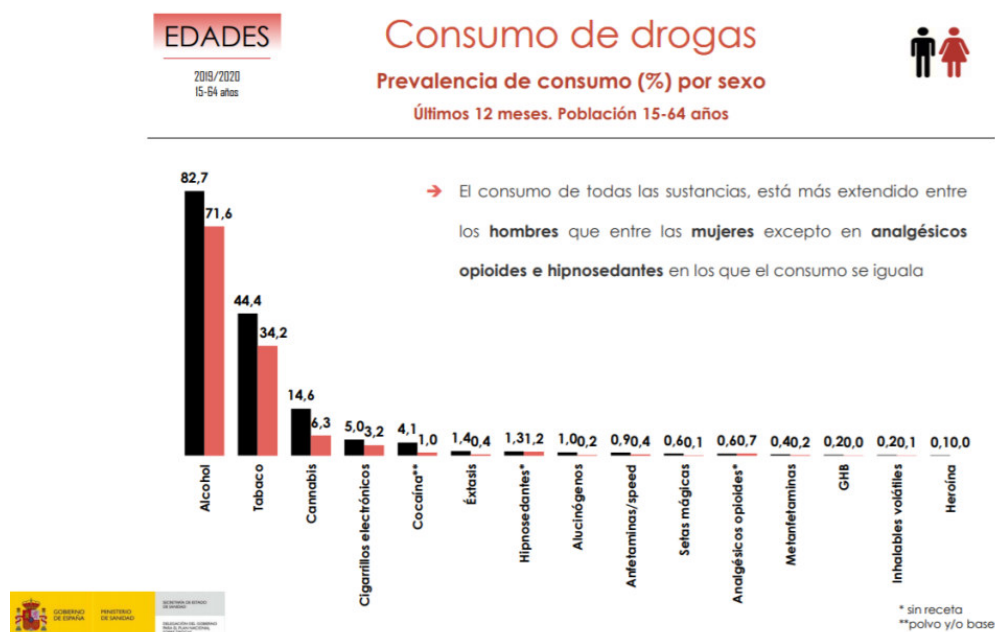

Figura 1. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues

Tal i com mostra la figura 1, les drogues més consumides són l'alcohol, el tabac i el cànnabis, i el cànnabis és la droga il·legal més consumida.

El consum de drogues il·legals, alcohol i tabac està més estès entre els homes que entre les dones; el d'hipnosedants és similar entre homes i dones, i el d'analgèsics està lleugerament més estès entre les dones. El consum general de substàncies és menor en persones de més de 65 anys que la mitjana de consum en edats d'entre 15-64 anys.

En l'àmbit del joc, veiem que tant en el joc en línia com en el presencial, el consum predomina en homes.

Respecte a l'enquesta del 2017-2018, ha augmentant el consum d'alcohol i noves substàncies, mentre que el consum en els últims 12 mesos de tabac i cànnabis ha disminuït. El consum d'hipnosedants i al·lucinògens s'ha mantingut estable. Pel que fa al joc, la prevalença en l'ús compulsiu d'Internet ha augmentat.

DADES MÉS SIGNIFICATIVES PER SUBSTÀNCIES

Tabac

La majoria dels enquestats, un 70 %, reconeix haver fumats alguna vegada en la vida i el 39,4 % reconeix haver-ho fet durant l'últim any. Aquest consum esporàdic ha disminuït en els últims anys. El 2019, el 32,3 % de la població entre els 15 i 64 anys manifesta consumir tabac de manera diària. Cal destacar també que el 38,7 % no es planteja deixar de fumar.

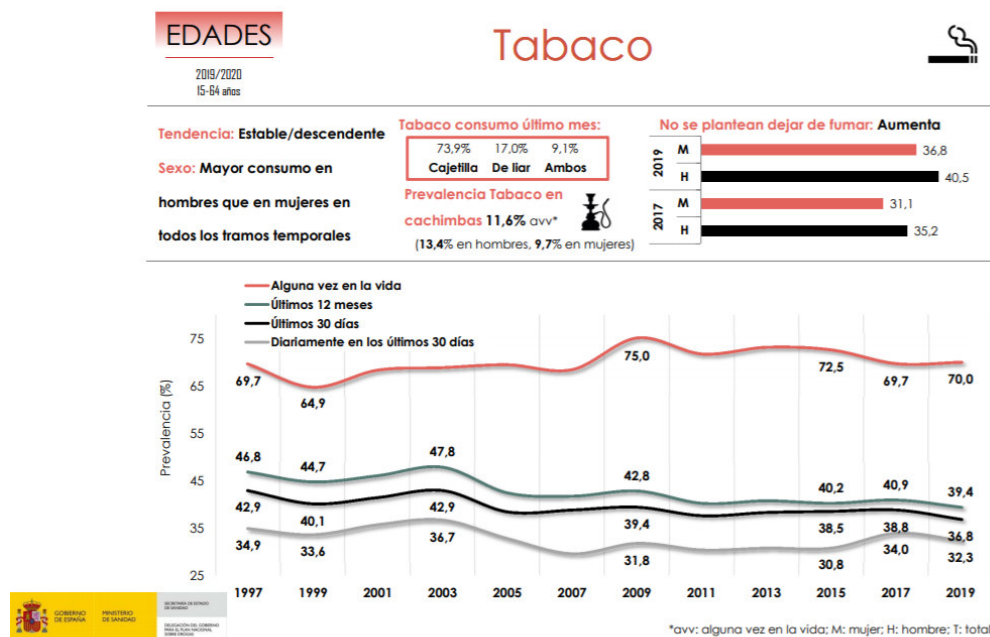

Figura 2. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Cigarretes electròniques

Les dades sobre les cigarretes electròniques es recullen des de 2015, quan van arribar al mercat de la indústria tabaquera.

Des de 2017, es recull la prevalença de consum el darrer any, que té una corba ascendent, de 8,8 % en 2017 a 10,5 % en 2019.

El consum es produeix majoritàriament en homes i amb nicotina (48,9 %).

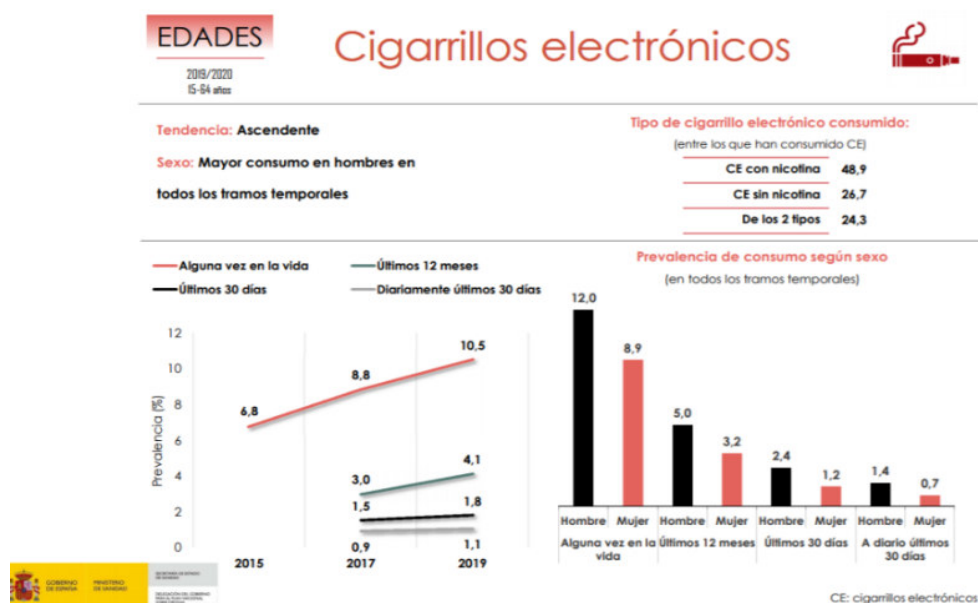

Figura 3. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Alcohol

El consum d'alcohol ha augmentat considerablement durant l'última dècada, i s'han adoptat de certes conductes de risc, com ara el *binge drinking*, que va augmentar un 12 % del 2005 al 2015. Des del 2015 fins ara, però, aquesta tendència ha disminuït, mentre que les borratxeres més puntuals han augmentat.

La prevalença en les borratxeres és major en homes que en dones a totes les edats. La prevalença de consum de borratxeres ha augmentat un 25,7 % en homes, i s'ha mantingut estable en dones en un 13,1 %.

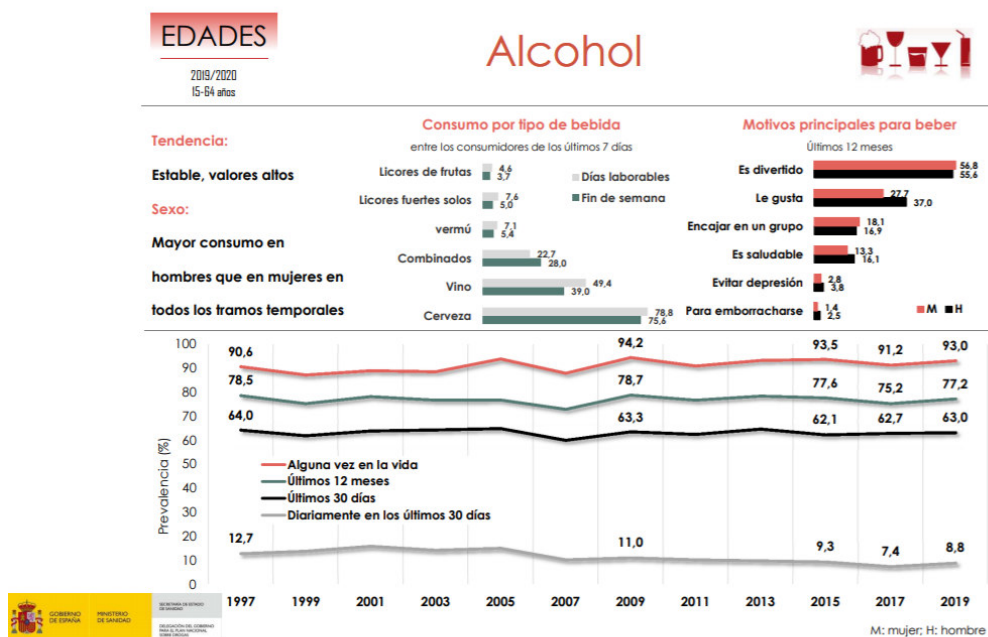

Figura 4. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Cànnabis

Dintre del cànnabis, els porros de marihuana són el format consumit amb un major percentatge, i els consumidors són majoritàriament homes (el doble que de dones).

Aquest consum es caracteritza per complementar-se amb altres substàncies, com el tabac. El 92,2 % ho mesclen amb tabac, mentre que el 81,6 % ho barreja amb altres substàncies.

El 37,5 % de persones enquestades reconeixen haver fumats porros algun cop a la vida, respecte al 35,2 % que ho feien el 2017. Les persones consumidores que practiquen el consum d'una manera més regular també han disminuït. El consum diari continua caracteritzant-se per ser minoritari.

El consum problemàtic del cànnabis afecta l'1,9 % de tota població, la majoria homes.

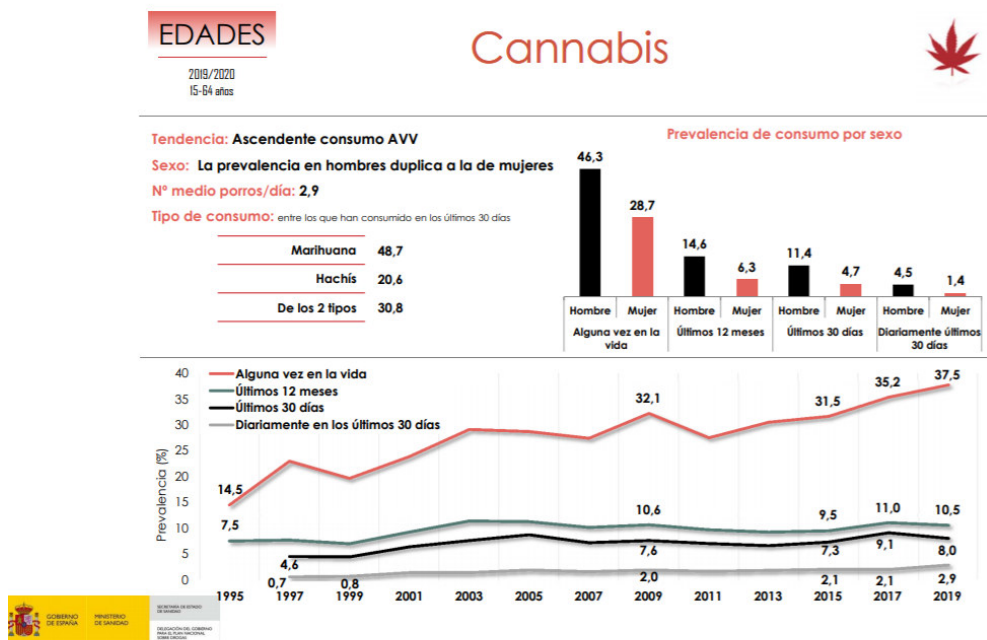

Figura 5. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Hipnosedants

Pel que fa als hipnosedants sense recepta, la prevalença de consum s'ha igualat entre dones i homes (1,2 i 1,3 %, respectivament, en els darrers 12 mesos).

En general, com es pot observar en la comparació de la figura 6, el consum d'hipnosedants ha augmentat significativament durant els últims 10 anys, ha despuntat el 2015 (2,3 %), ha baixat lleugerament fins al 2017 (1,3 %) i s'ha mantingut estable el 2019 (1,3 %).

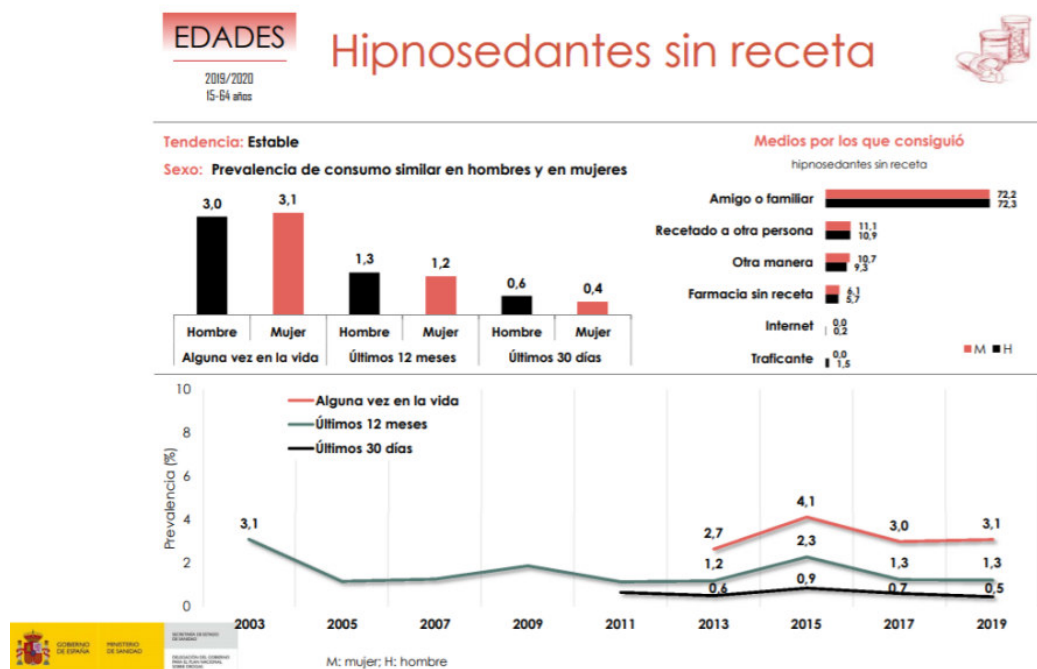

Figura 6. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Cocaïna

Els consumidors que reconeixen haver consumit cocaïna més regularment, ja sigui durant l'últim mes s'ha mantingut estable, mentre que el de persones que reconeixen haver-ne consumit algun cop a la seva vida i l'últim mes ha augmentat respecte el 2017.

La prevalença de consumidors homes triplica la prevalença de consumidores dones.

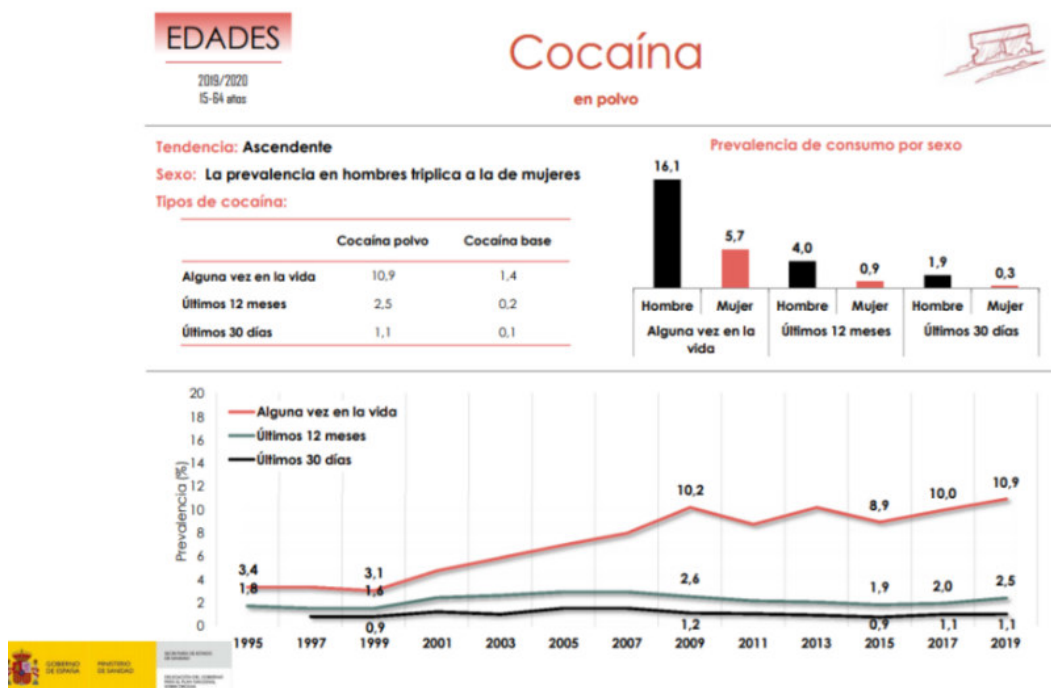

Figura 7. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Altres drogues

La prevalença de consum general d'altres drogues il·legals s'ha mantingut estable respecte al 2017. El perfil dels consumidors d'heroïna són, la majoria, homes. El consum d'heroïna ha disminuït considerablement durant les últimes dues dècades.

Pel que fa l'èxtasi, el consum ha augmentat lleugerament durant els darrers dos anys, mentre que el consum d'amfetamina s'ha mantingut estable, com també el d'al·lucinògens.

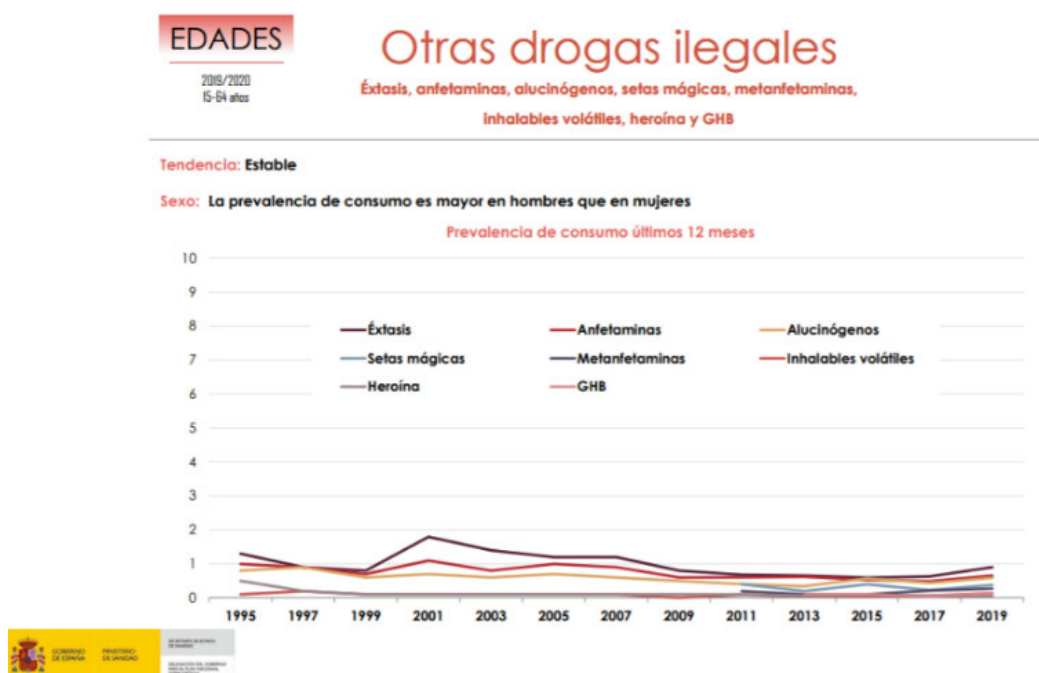

Figura 8. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

PERCEPCIÓ DEL RISC

En general, com es pot observar en la figura 9, la percepció de risc ha augmentat davant del consum de la majoria de drogues, principalment en dones.

L'alcohol és la substància que es percep com menys perillosa. La meitat de la població considera que consumir 5 o 6 copes el cap de setmana causa molts o bastants problemes.

La percepció de risc dels hipnosedants també és baixa, encara que ha augmentat la percepció de risc de consumir-ne.

La percepció del risc de tabac ha augmentat, i es percep com més perjudicial que el consum de les cigarretes electròniques.

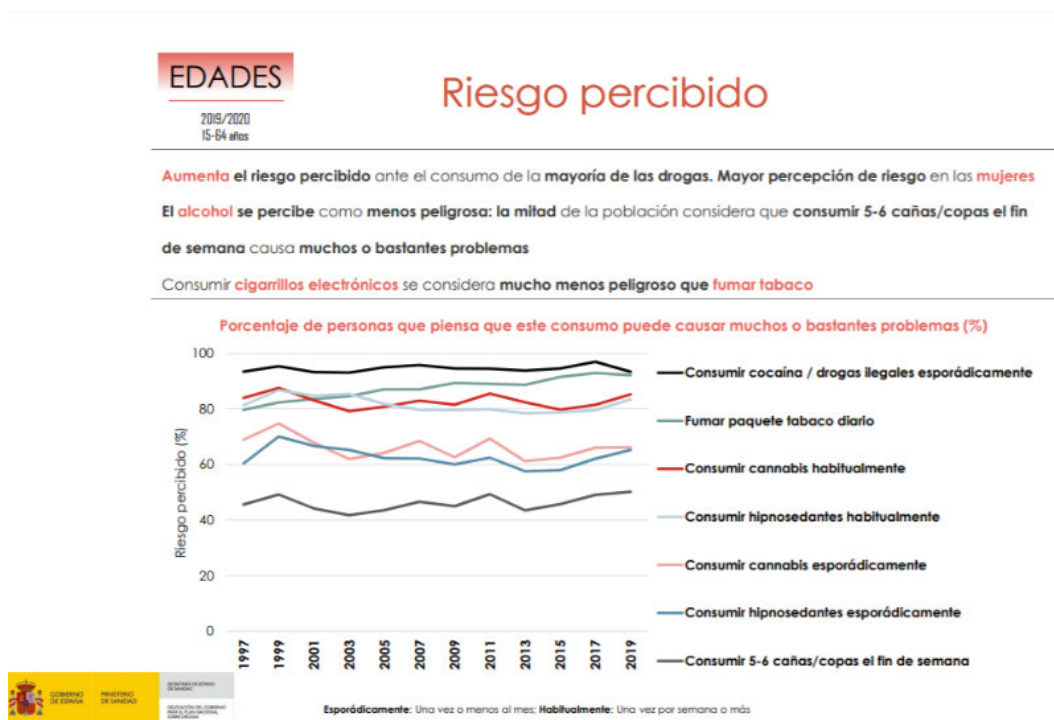

Figura 9. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

INTERNET I JOCS AMB DINERS

Un 3,7 % dels enquestats reconeix fer un ús compulsiu d'Internet, i majoritàriament són joves d'entre 15 i 24 anys, gairebé un 1 % més que el 2017.

L'ús compulsiu d'Internet ha augmentat els darrers anys (2,9 % en 2015 a un 3,7 % en 2019). Aquest augment s'ha produït més entre els homes que entre les dones, posicionant-se en un ús compulsiu més gran en homes en 2019 (2,8 % en 2015 i 3,9 % en 2019) com es mostra en la figura 10.

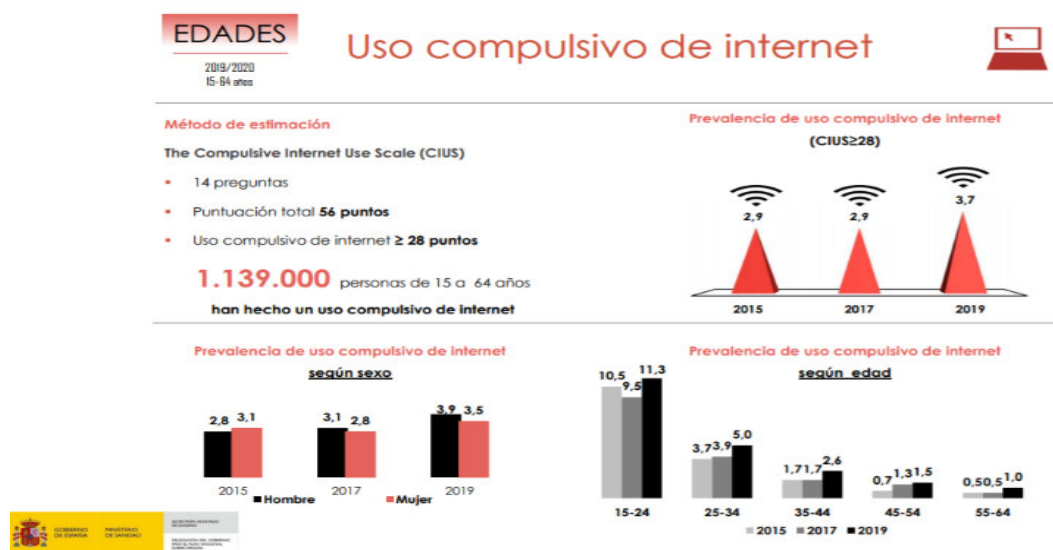

Figura 10. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Pel que fa al joc amb diners, veiem que la mitjana d'edat dels que més juguen per Internet és de 25 a 34, mentre que els que ho fan presencialment acostumen a ser més grans, entre 40 i 65 anys aproximadament. Aquests últims són la majoria, en un 77,1 % respecte als que juguen per Internet, que només són un 6,7 %.

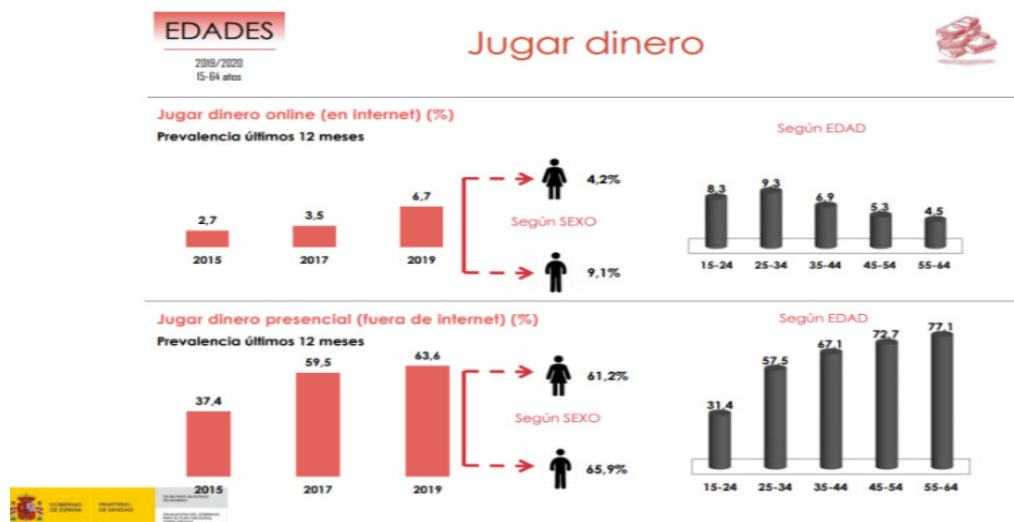

Figura 11. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

ENQUESTA SOBRE ÚS DE DROGUES ENSENYAMENT SECUNDARI 2021 (ESTUDES).

Delegació del govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

- Les drogues més consumides pels estudiants són l'alcohol i el tabac.
- El consum intensiu d'alcohol en forma de borratxeres està més estès entre les dones en tots els grups d'edat.
- El consum problemàtic de cànnabis és més freqüent entre els nois
- Augmenta el consum d'hipnosedants, sobretot entre les noies.
- Augmenta l'ús compulsiu d'internet (23,5%).
- En general, disminueix el consum experimental i es manté, i fins i tot augmenta, el consum problemàtic.

Fitxa tècnica de l'enquesta

La XIV edició de l'Enquesta sobre Ús de Drogues en Ensenyaments Secundaris a Espanya (ESTUDES) s'ha elaborat a partir de 22.321 qüestionaris respostos per estudiants de 14 a 18 anys de 1.311 aules corresponents a 523 centres educatius públics i privats. La mostra es recull a tot Espanya i és representativa a nivell nacional, amb un marge d'error del 0,7% per a un nivell de confiança del 95,5%.

El treball de camp es va desenvolupar entre el 8 de març del 2021 i el 18 de maig del 2021. Aquesta enquesta està promoguda i finançada per la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues i compta amb la col·laboració de les Comunitats i Ciutats Autònomes. ESTUDES es realitza cada dos anys des del 1994.

Principals resultats

L'enquesta ESTUDES, que es realitza a estudiants d'entre 14 i 18 anys de tot Espanya, mostra que les drogues consumides per un percentatge més gran d'estudiants (en els dotze últims mesos) són, en primer lloc, l'alcohol (70,5%) i en segon lloc el tabac (30,7%). El segueix el cànnabis (22,2%) i els hipnosedants sense recepta, que arriben al 7,2%.

Consumo de drogas

2019
vs
2021

Prevalencia de consumo (%).

Últimos 12 meses. Estudiantes 14-18 años.

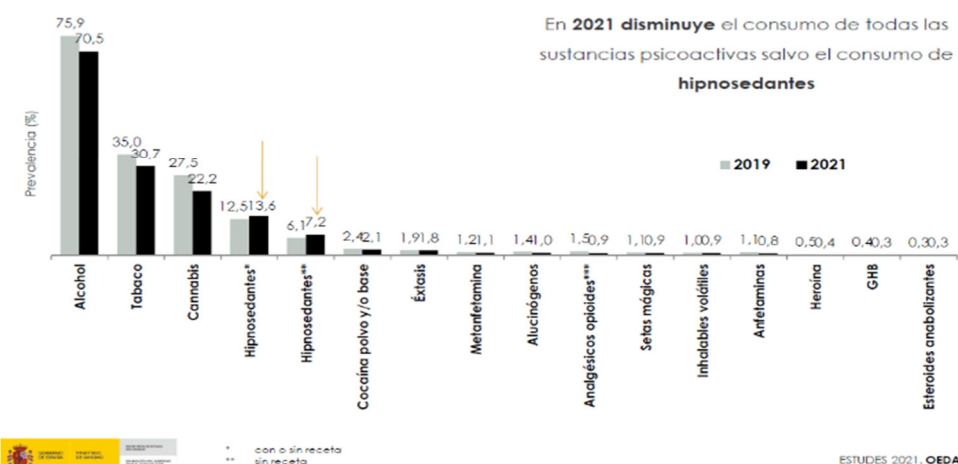

Figura 1. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

La resta de drogues tenen una prevalença més baixa. El 2,1% dels enquestats reconeix que ha consumit cocaïna en els darrers 12 mesos. En aquest mateix indicador temporal, l'èxtasi ha estat consumit per l'1,8%; les noves substàncies psicoactives les han consumit un 1,4%; les metamfetamines, l'1,1%; els al·lucinògens, l'1,0%; i les amfetamines, el 0,8%. La resta de substàncies psicoactives estudiades (més de 20) se situen per sota de l'1%.

El consum de totes les drogues il·legals està més estès entre els nois que entre les noies. Amb les drogues de comerç lícit (alcohol, tabac o hipnosedants) passa el contrari, les consumeixen més les noies.

Consumo de drogas

Prevalencia de consumo por sexo (%).

Últimos 12 meses. Estudiantes 14-18 años.

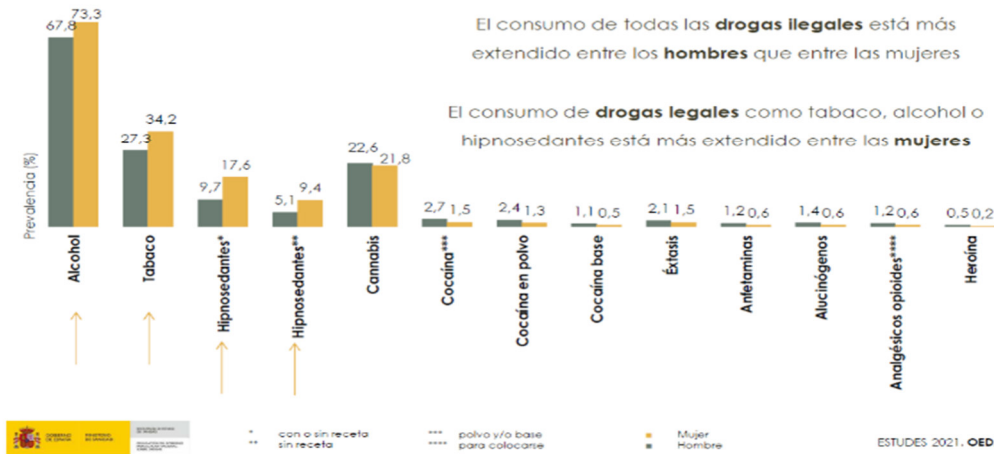

Figura 2. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

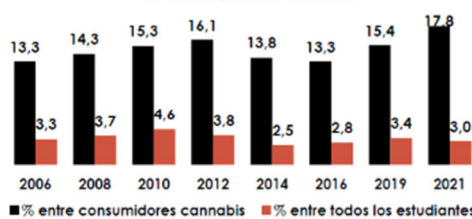
L'enquesta mostra un augment del consum problemàtic de cànnabis entre els que han consumit aquesta substància el darrer any. El 17,8% dels estudiants de 14 a 18 anys que ha consumit cànnabis el darrer any presenta un possible consum problemàtic, dada més gran de la sèrie històrica (13,3% el 2016). Això passa tot i que augmenta el risc percebut del consum habitual de cànnabis.

Consumo problemático de cannabis

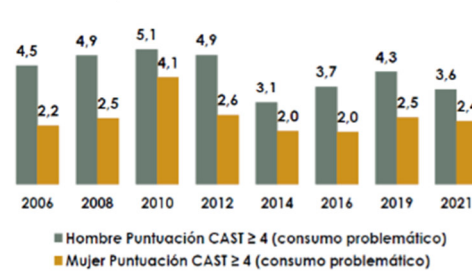
Prevalencia consumo problemático (%)

14-18 años, últimos 12 meses.

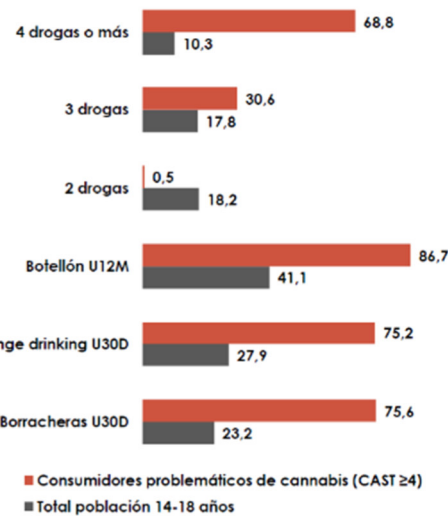
Prevalencia consumo problemático (%)

14-18 años, últimos 12 meses. Entre todos los estudiantes

Prevalencia consumo drogas y alcohol (%)

14-18 años, últimos 12 meses.

L'estadística també revela que el consum problemàtic de cànnabis és més freqüent entre els nois, amb independència de l'edat i s'associa amb altres conductes de risc: el 68,8% ha

consumit 4 drogues o més el darrer any, el 75, 2% ha fet binge drinking i el 75,6% s'ha emborratxat el darrer mes.

Percepció del risc

Quant a la percepció del risc, l'alcohol és la substància que es percep com a menys perillosa. El 75,7% atribueix “molts o força problemes” al consum de 5 o 6 canyes o copes al cap de setmana. Per la seva banda, des del 2008, persisteix la consideració del tabac com a més perillós que el cànnabis, encara que la seva percepció de risc ha augmentat lleugerament: el 88,7% dels estudiants de 14 a 18 anys considera que consumir cànnabis habitualment en pot causar molts o força problemes (87,5% el 2019).

Pel que fa a la disponibilitat percebuda, 9 de cada 10 estudiants de 14 a 17 anys no aprecien cap dificultat per aconseguir alcohol i tabac si volguessin, tot i que la venda està prohibida en menors. La droga il·legal que es percep com a més disponible és el cànnabis: el 61,1% opina que és fàcil o molt fàcil adquirir-lo.

Consum de substàncies psicoactives

El consum d'alcohol continua estant en nivells elevats. El 73,9% dels estudiants d'entre 14 i 18 anys ho ha provat alguna vegada (77,9% el 2019). El 70,5% ha begut el darrer any (75,9% el 2019) i el 53,6% ho ha fet el darrer mes (58,5% el 2019). L'edat mitjana d'inici en el consum continua situant-se als 14 anys. El 1994, era de 13 anys i mig.

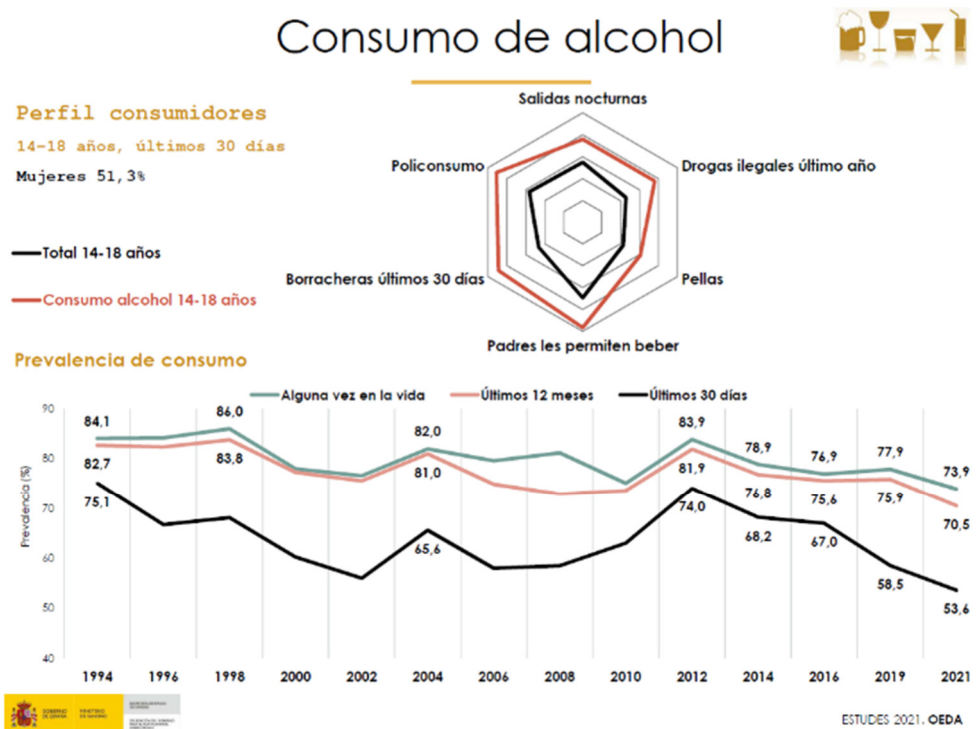

Figura 4. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Respecte al consum intensiu, el 27,9% dels estudiants diuen haver consumit alcohol en forma d'atracament (binge drinking) en els darrers 30 dies (32,3% el 2019), xifra que puja al 52,6% entre els bevedors .

Les borratxeres també han disminuït lleugerament: el 23,2% dels estudiants diu que s'han emborratxat l'últim mes, davant del 24,3% el 2019. El percentatge de borratxeres és més gran en les noies. A més, el 41,1% dels estudiants afirma haver realitzat botellón el darrer any.

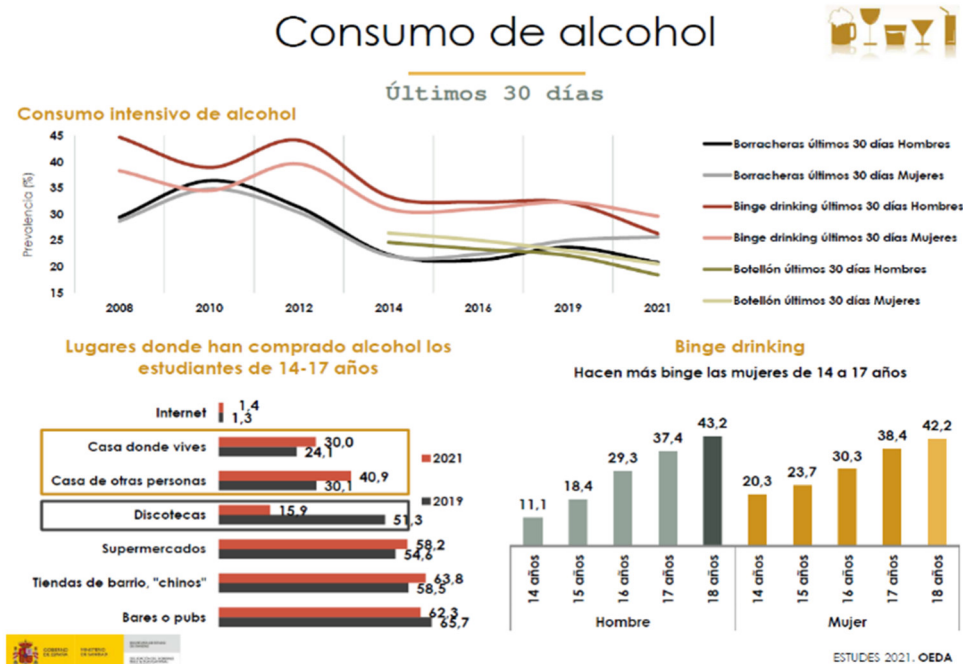

Figura 5. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

El tabac és la segona droga més consumida després de l'alcohol. El 30,7% (35,0% el 2019) dels alumnes ha fumat tabac el darrer any. El consum diari se situa al 9,0% (9,8% el 2019). El 1996, el 23,7% dels estudiants de 14 a 18 anys fumava diàriament. De mitjana, el primer consum de tabac es produeix als 14,1 anys, igual que passava el 2019 i el 2016. L'adquisició de l'hàbit de fumar diàriament comença als 14,7 anys de mitjana, tot just mig any després de haver-ho provat per primera vegada.

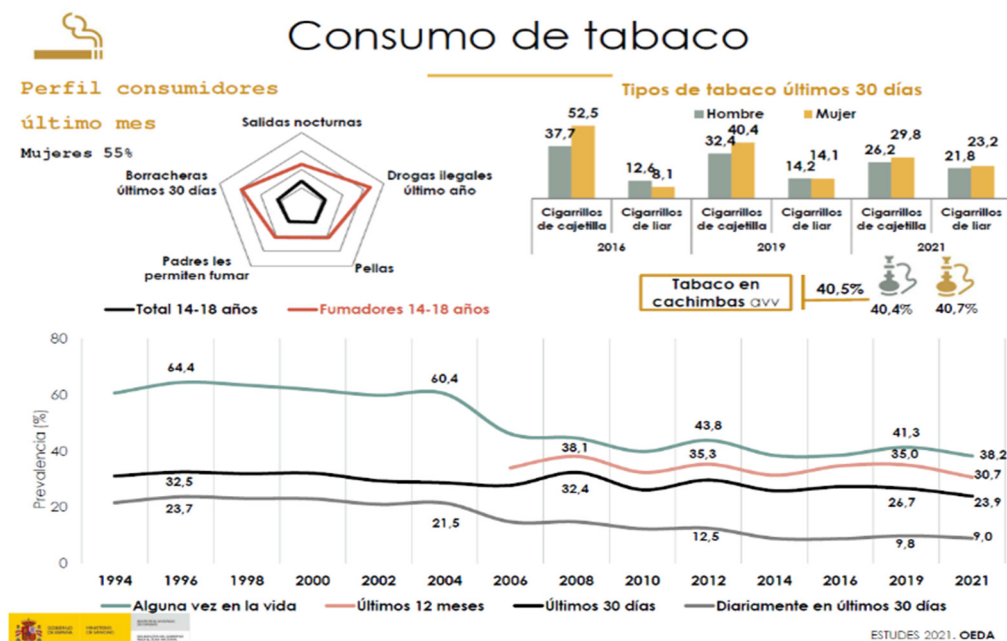

Figura 6. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

El cànnabis continua sent la droga il·legal més consumida entre els estudiants. El 28,6% (33,0% el 2019) ho ha provat alguna vegada a la seva vida, el 22,2% (27,5% el 2019) el darrer any i el 14,9% (19,3% el 2019) a l'últim mes. El consum diari continua sent elevat i se situa a l'1,6% (2,1% en nois i 1,1% en noies).

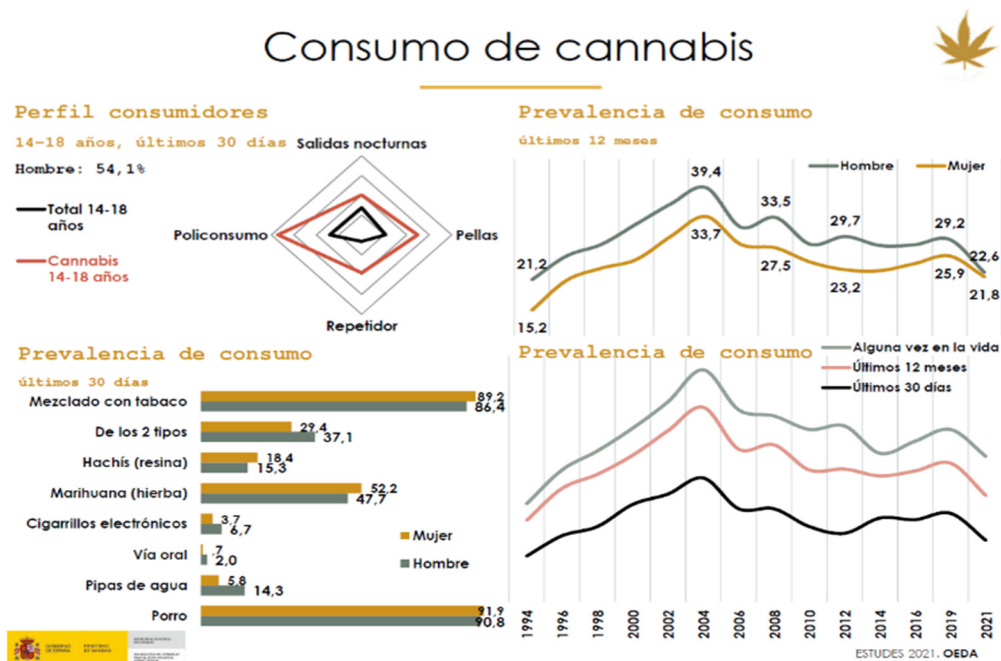

Figura 7. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

El 7,2 d'estudiants reconeix haver consumit hipnosedants sense recepta a l'últim any (9,4% en noies i 5,1% en nois), aconseguint les xifres més altes de la sèrie històrica.

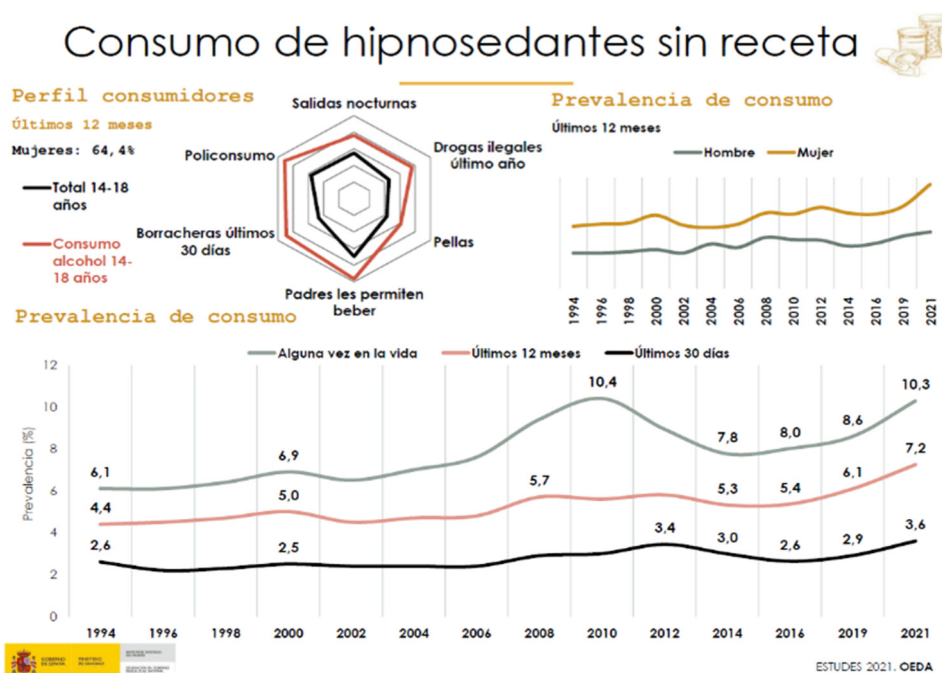

Figura 8. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

La cocaïna mostra un descens a tots els indicadors temporals. El 2,1% dels estudiants de 14 a 18 anys refereix haver consumit cocaïna el darrer any. L'edat mitjana del primer consum és de 15,3 anys i els homes consumeixen en més proporció que les dones, en totes les edats analitzades.

Addiccions comportamentals

L'ús compulsiu d'internet ha augmentat el 2021 (23,5% davant el 20% el 2019) en tots dos sexes i tots els trams d'edat. S'adverteix un major augment de la prevalença entre les noies (28,8% el 2021 i 23,4% el 2019) que entre els nois (18,4% el 2021 i 16,4% el 2019) i en edats més primerenques .

Uso compulsivo de internet (CIUS≥28)

Prevalencia uso compulsivo de internet (CIUS≥28)

entre todos los estudiantes de 14-18 años

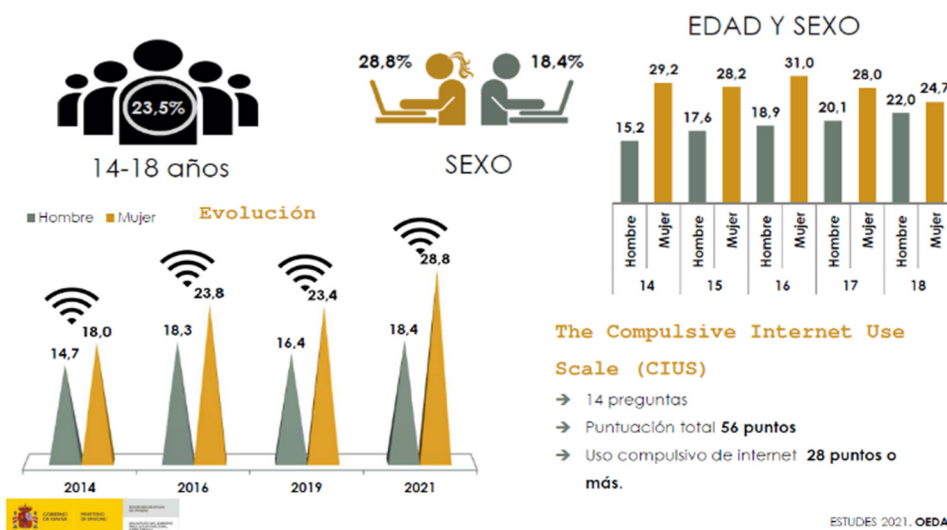

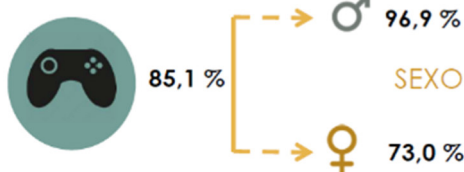
Figura 9. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Per segona vegada, l'enquesta ESTUDES recull l'ús de videojocs. El 2021 augmenta l'ús entre els estudiants de 14 a 18 anys: el 85,1% ha jugat a videojocs el darrer any (el 82,2% el 2019). El 7,1% dels estudiants de 14 a 18 anys presenta una possible addicció als videojocs.

Jugar a videojuegos

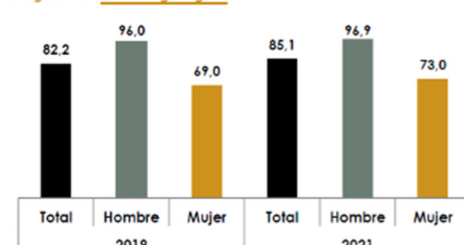
Prevalencia de jugar a videojuegos

entre todos los estudiantes de 14-18 años en el último año

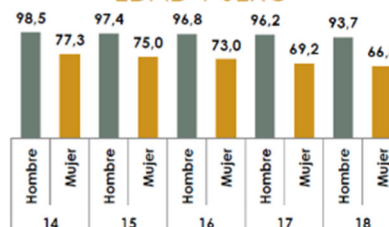

Evolución prevalencia

Jugar a videojuegos

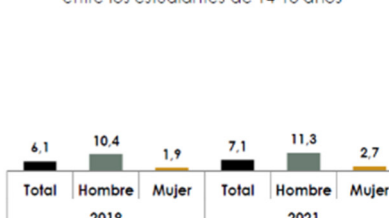

EDAD Y SEXO

Posible adicción a videojuegos*

entre los estudiantes de 14-18 años

* DSM-V

ESTUDES 2021. OEDA

Figura 10. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

Respecte al joc amb diners en línia, el 2021 el 9,4% dels estudiants refereix haver jugat l'últim any (10,3% el 2019), mentre que el 17,2% ha jugat de manera presencial (22,7% el 2019). El percentatge d'estudiants amb un joc problemàtic possible ha baixat al 3,4%.

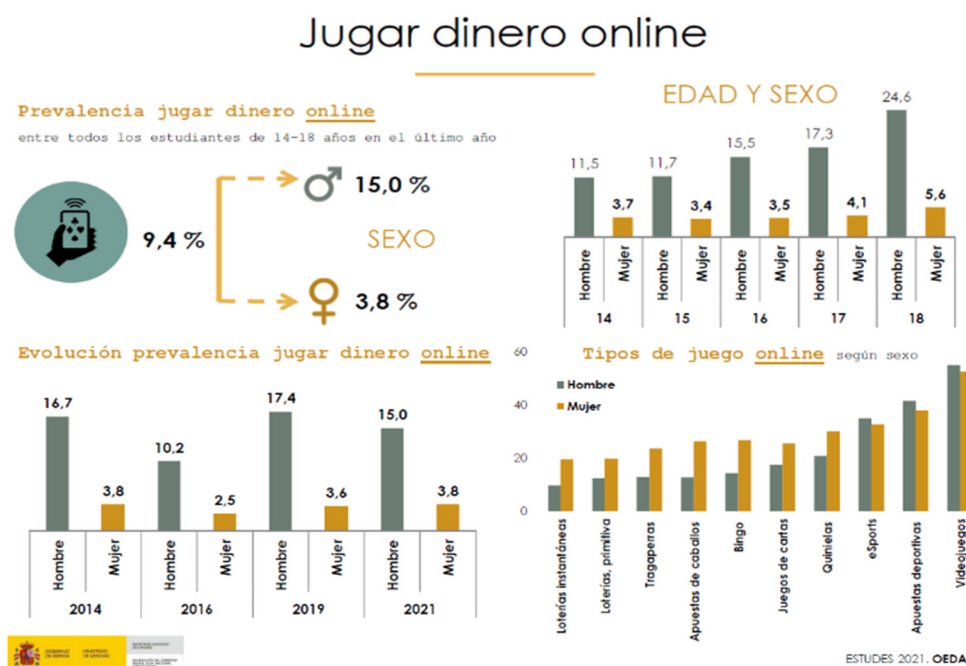

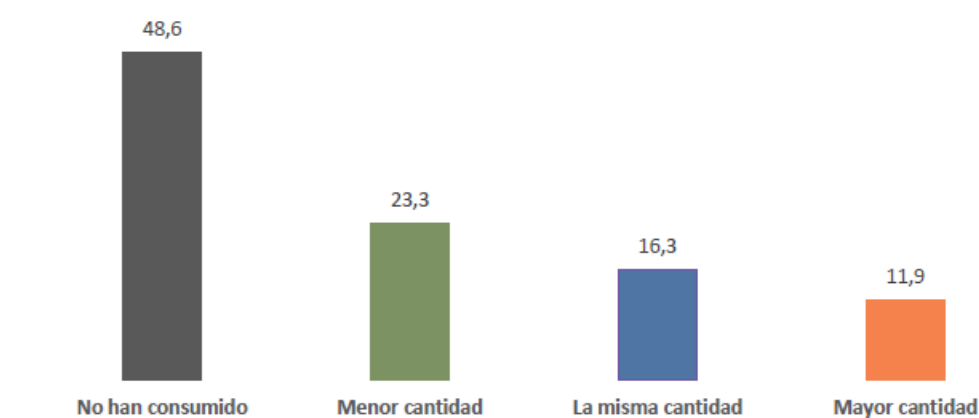
Figura 11. Font: Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues.

IMPACTE COVID CONSUM DE DROGUES IL·LEGALS 2020 Delegació del govern per al Pla Nacional sobre Drogues

La situació actual de COVID-19 ha generat un canvi en els hàbits de salut de la població de Corbera de Llobregat (i de tot el món). De cara a un millor anàlisi de la situació actual del consum de drogues adjuntem els resultats de l'enquesta "Mini-EWSD (European web Survey on Drugs): Impacto del COVID-19 en las pautas de consumo de drogas ilegales en España", publicada per la Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas DGPNSD (OEDA) / EMCDDA el Juny de 2020.

Durant el període de confinament per COVID-19, la majoria de les persones enquestades que es declaren consumidors de substàncies psicoactives il·legals han cessat o han reduït la freqüència o la quantitat del seu consum (71,9%), mentre que el 16,3% d'ells no han realitzat canvis i tan sols el 11,9% dels consumidors ha augmentat la freqüència o la quantitat del consum.

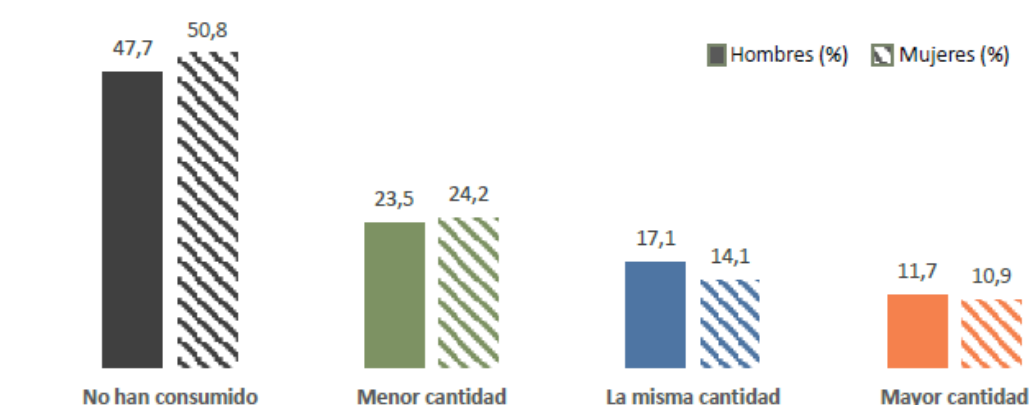
Figura 1. Cambios en el consumo de sustancias psicoactivas ilegales durante el periodo de confinamiento por COVID-19 entre las personas consumidoras (%). España, 2020.

Fuente: Encuesta Mini-EWSD-COVID-19 en España. EMCDDA/OEDA (DGPNSD).

Si s'analitzen aquestes dades segons el sexe dels consumidors, s'observa un comportament molt similar, sent major el percentatge de dones que han cessat o reduït el consum de substàncies psicoactives. Per contra, s'observa un major percentatge d'homes que, durant el període de confinament, han consumit la mateixa quantitat de substàncies psicoactives o l'han augmentat.

Figura 2. Cambios en el consumo de sustancias psicoactivas ilegales durante el periodo de confinamiento por COVID-19 entre las personas consumidoras, según sexo (%). España, 2020.

Fuente: Encuesta Mini-EWSD-COVID-19 en España. EMCDDA/OEDA (DGPNSD).

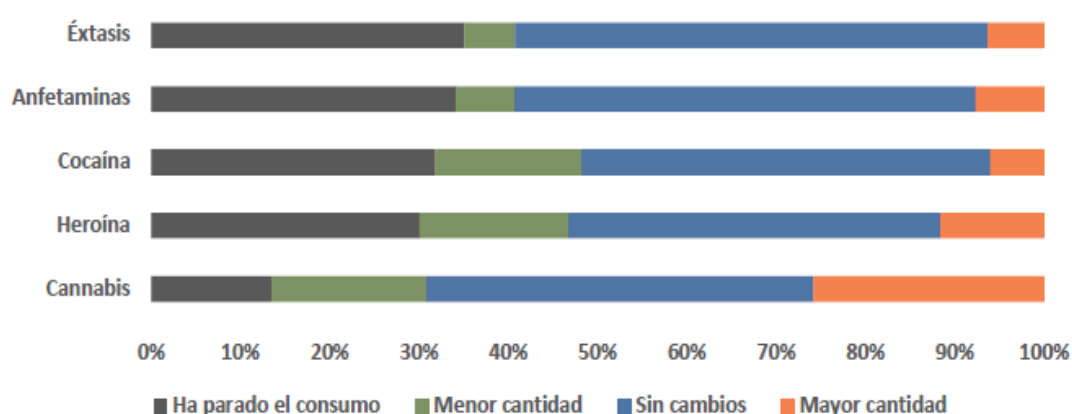
Segons la substància consumida, s'observen diferents patrons de consum.

Entre els consumidors de cànnabis, l'opció més freqüent és el manteniment del consum en nivells habituals (43,4%), seguida d'un augment de la quantitat consumida (25,8%).

Entre els consumidors de cocaïna i heroïna s'observa una major reducció en el consum, bé perquè han parat de consumir o bé perquè han reduït la quantitat.

Pel que fa als consumidors d'èxtasi i amfetamines, s'observa una important reducció.

Figura 3. Cambios en el consumo de sustancias psicoactivas ilegales durante el periodo de confinamiento por COVID-19 entre las personas consumidoras, según el tipo de droga consumida. España, 2020.

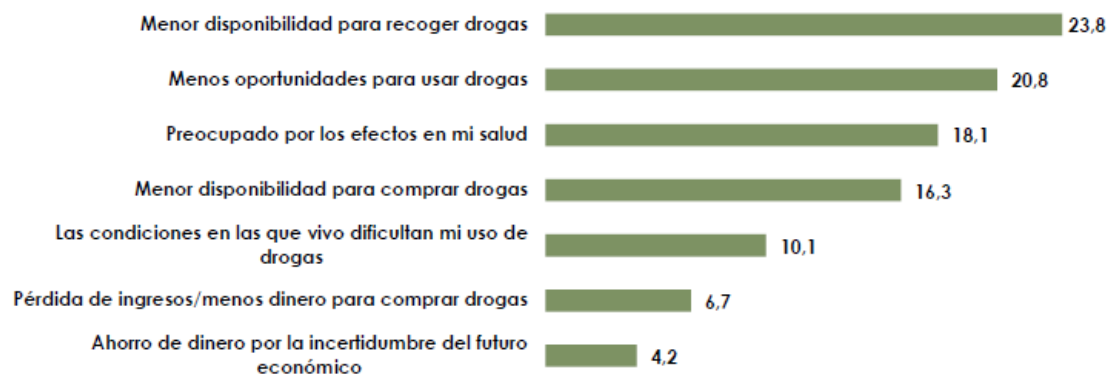

Fuente: Encuesta Mini-EWSD-COVID-19 en España. EMCDDA/OEDA (DGPNSD).

L'enquesta també explora els possibles motius de reducció o augment del consum de substàncies psicoactives il·legals durant el període de confinament per COVID-19.

Entre aquells que declaren una reducció de consum, el 23,6% de les persones no especifiquen les raons o no saben per què. Entre el grup de consumidors que si declaren alguna raó per reduir el consum, la raó principal és la menor disponibilitat per adquirir drogues (23,8%) que han pogut comprar per diverses vies, trobant dificultats a l'hora de recollir allò comprat durant el confinament. Altres raons són el tenir menys oportunitats per consumir drogues (20,8%) i la preocupació pels efectes en la salut que pugui suposar consumir drogues (18,1%). Entre les raons amb menys pes es troben les raons econòmiques com ara estalvi de diners per la incertesa de futur econòmic i pèrdua d'ingressos o tenir menys diners per comprar drogues.

Figura 4. Motivos de reducción del consumo entre las personas consumidoras de sustancias psicoactivas ilegales durante el periodo de confinamiento por COVID-19 (%). España, 2020.

Fuente: Encuesta Mini-EWSD-COVID-19 en España. EMCDDA/OEDA (DGPNSD).

Entre aquells consumidors que, durant el període de confinament, han incrementat el seu consum, el 6,7% no ha declarat motius o ens sap quins són.

Entre els que han especificat aquestes raons, els motius més declarats són, en primer lloc, l'avorriment (44,3%), seguit de l'ansietat o per suportar la situació generada pel COVID-19 (38,1%).

Figura 5. Motivos de aumento del consumo entre las personas consumidoras de sustancias psicoactivas ilegales durante el periodo de confinamiento por COVID-19 (%). España, 2020.

Fuente: Encuesta Mini-EWSD-COVID-19 en España. EMCDDA/OEDA (DGPNSD).

Aquests resultats indiquen que les mesures imposades pel control de l'epidèmia per COVID-19 han tingut un impacte sobre els consumidors de drogues il·legals que, en termes generals, han cessat o reduït el seu consum a causa, principalment, de les dificultats d'accés i reducció d'oportunitats de consum associat a l'oci. Caldrà estudiar

més endavant els possibles canvis de tendències després de l'aixecament parcial de les mesures de distanciament social.

5.2.2 Fonts d'àmbit municipal: mossos d'esquadra/polícia local

1. Nombre de confiscacions i substàncies confiscades els darrers dos anys.

Any	Marihuana	Haixix	Cocaïna	Heroïna	Total
2020-2021	29 ¹	9	1	0	39

2. Nombre de denúncies formulades per tinença de drogues. Quantes han estat a menors d'edat?

Any	Menors	Adults	Total
2020-2021	3	27	30

3. Nombre de denúncies formulades per consum a la via pública. Quantes han estat a menors d'edat?

Any	Menors	Adults	Total
2020-2021	0	7	7

4. Nombre de denúncies formulades per tràfic de drogues. Quantes han estat a menors d'edat?

Any	Menors	Adults	Total
2020-2021	0	6	6

5. Nombre de controls preventius d'alcoholèmia realitzats. Nombre de denúncies per resultat positiu i nombre de denúncies de positius penals.

Any	+ Administratiu	+ Penal	-	Total
2020-2021 ²	8	5		13

¹ Incloses 6 confiscacions de plantacions de marihuana

² No s'ha fet cap control d'alcoholèmia al municipi

6. Nombre de tests de drogues realitzats. Nombre de denúncies de positius per tipus de substància.³

Any	Drogotest
2020	0
2021	0

7. Nombre d'accidents de trànsit relacionats amb el consum de substàncies. Distribució per sexe i edat:

Dels 21 accidents de trànsit que consten instruïts s'han realitzat 17 diligències al jutjat i 4 denúncies administratives.

³ No s'ha fet cap control de drogues al municipi

5.3 Dades primàries

Les dades primàries són aquelles que s'han obtingut pròpies del municipi. S'ha dut a terme una recerca qualitativa basada en la realització de 7 entrevistes individuals a persones representants de bona part dels serveis i entitats de la ciutat implicats en el fenomen del consum de drogues i ús de pantalles i l'anàlisi de les dades facilitades per les persones informants clau.

També s'han realitzat 4 grups focals: 1 amb professionals (comissió tècnica del pla), 1 amb mares (majoritàriament amb fills/es a educació secundària), 1 amb joves menors de 16 anys de l'INS Can Margarit i l'INS Corbera i 1 amb joves majors de 17 anys de l'INS Corbera.

Els principals elements analitzats en la diagnosi són:

1. Percepció del consum de drogues i ús de pantalles.
2. Percepció dels problemes associats al consum de drogues i ús de pantalles.
3. Percepció del compliment de la normativa legal sobre drogues.
4. Dades objectivables de què es pugui disposar.
5. Percepció de les possibilitats i disposició de col·laboració.
6. Propostes d'acció aportades per les persones informants clau i els grups de discussió per donar resposta a les problemàtiques percebudes.
7. Percepció de les possibilitats i la disposició de col·laboració amb el Pla per part del col·lectiu al qual pertany o que representa la persona entrevistada.

5.3.1 DAFO

A continuació us presentem un breu resum de les conclusions d'aquesta diagnosi en format DAFO:

Debilitats internes

- A les vacances d'estiu i festa major, augmenta el consum de drogues i ús de pantalles considerablement.
- Normalització del consum de porros
- Intervencions preventives en joves poc valorades (xerrades als instituts)
- Manca d'equipaments d'oci i espais per joves
- Fort increment de les hores d'ús de pantalles entre els joves
- Fàcil accessibilitat a comprar alcohol pels menors, principalment en una botiga de queviures.
- Fàcil accessibilitat a la compra de marihuana.

- Poc control parental en la sortida de menors d'edat per la nit i també per les tardes entre setmana.
- Manca d'oferta d'activitats d'oci i lleure al municipi per a adolescents.
- Hi ha una desvinculació emocional entre els més joves i el poble. Cal implicar-los més de manera activa en activitats.

Fortaleses internes

- Alta disponibilitat per part dels professionals, tècnics i d'altres actors en col·laborar en el PLA.
- Sí es respecta la normativa de prohibició de consum de tabac en equipaments públics.

Amenaces externes

- Disminució de l'edat d'inici en el consum
- Facilitat per aconseguir diferents drogues, tant legals com il·legals
- Problemes associats al consum de substàncies, especialment brutícia, sorolls i incivisme, en moments puntuals té més incidència.
- Situació actual de pandèmia, ús problemàtic de pantalles. Canvis d'estil de vida.
- Estudis alerten dels riscos associats al joc i apostes online, ús del mòbil i ús problemàtic de les pantalles. Ús molt precoç.
- Es comencen a detectar casos d'usos problemàtics de pantalles.
- Models negatius dels adults en l'ús de les pantalles.

Oportunitats externes

- Capacitat municipal per regular les festes
- Entitats esportives arrelades al territori.
- Implementar mesures preventives amb coneixement de la seva eficàcia (evidències científiques).
- Voluntat de treballar més la prevenció que no la sanció

5.3.2 Principals necessitats detectades

Àmbit educatiu

- Treballar als centres d'educació primària i secundària (utilitzant programes que estiguin avaluats):
 - Cànnabis
 - Alcohol i Tabac
 - Pantalles : Introduir un programa per disminuir els riscos de l'ús de pantalles multi component (pares, professionals i adolescents de diferents franges d'edat).
 - Begudes energètiques
- Treballar les habilitats per la vida i la gestió emocional a l'educació primària i secundària amb els alumnes.

Àmbit Familiar

- Formar a pares i mares tant d'educació primària com de secundària sobre el control parental en l'ús de pantalles. Programa avaluat (no xerrades).
- Formar a pares i mares d'educació secundària sobre la prevenció de l'ús de drogues amb un programa avaluat. (no xerrades).
- Creació d'un servei d'assessorament per a famílies i adolescents tant de drogues com de pantalles al municipi.

Àmbit d'Oci i Lleure

- Oferir activitats alternatives d'oci i lleure pels joves i adolescents (es pot obrir un procés participatiu per que facin propostes).
- Dinamitzar les entitats esportives i culturals del municipi
- Fomentar activitats lúdiques familiars (caminades populars.....) en els caps de setmana.
- Necessitat de tenir un bar musical al municipi.
- Creació d'un espai jove al municipi.

Àmbit Comunitari

- Necessitat de fer treball comunitari al municipi: creació de xarxes per fomentar la pertinença al municipi de Corbera.
- Fer més controls per part de la policia local de la venda d'alcohol en les botigues de queviures a menors i sancionar.
- Sancionar en els espais públics el consum de cànnabis per part de la policia local.

Àmbit Salut

- Detectar casos de consum problemàtic de drogues (tant d'adults com de joves) i derivar-los cap al CAS o el Servei d'assessorament familiar i coordinar-se amb serveis socials per aquells casos que ho requereixin.

Àmbit Mitjans de Comunicació

- Utilitzar les xarxes socials per difondre missatges preventius als joves i adolescents.
- Difondre les activitats que es facin en el Pla a través dels mitjans de comunicació local (ràdio, premsa).

Àmbit Gestió del Pla

- Coordinació entre les diferents àrees municipals en les intervencions, especialment en festes assenyalades (festa major, etc.).
- Dotar al Pla de suport tècnic i econòmic.

6. OBJECTIUS PLA

OBJECTIU GENERAL

“Dotar la població jove de Corbera, les seves famílies i els professionals implicats de totes aquelles habilitats i recursos que permetin prevenir el consum de drogues, reduir-ne els riscos associats i promoure els usos saludables de les pantalles”.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Àmbit educatiu

1. Introduir un programa per disminuir els riscos de l'ús de pantalles multi component (pares, professionals i adolescents de diferents franges d'edat).
2. Treballar programes de prevenció a les escoles i als INS del consum d'alcohol, cànnabis, tabac i begudes energètiques tenint en compte la perspectiva de gènere.
3. Treballar un programa de prevenció del joc-online a educació secundària.
4. Millorar les habilitats per a la vida i de gestió emocional de l'alumnat d'educació primària i secundària per prevenir el desenvolupament de problemes relacionats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.
5. Oferir un espai de suport confidencial d'informació i assessorament en el consum de drogues i l'ús problemàtic de pantalles per a adolescents i joves en l'àmbit educatiu.
6. Dotar d'eines al professorat per intervenir i treballar en la prevenció de conductes addictives des dels centres educatius

Àmbit familiar

1. Dotar d'habilitats a pares i mares tant d'educació primària com de secundària sobre el control parental en l'ús de pantalles.
2. Millorar les habilitats educatives de les famílies per prevenir el desenvolupament de problemes relacionats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles dels seus fills i filles.

3. Oferir un espai al municipi de suport confidencial d'informació i assessorament a les famílies en el consum de drogues i l'ús problemàtic de pantalles.
4. Sensibilitzar als pares i mares sobre l'ús de l'alcohol en els seus fills adolescents i els efectes.

Àmbit Oci i lleure

1. Oferir activitats alternatives d'oci i lleure pels joves menors de 16 anys no vinculades al consum de drogues i ús de pantalles (que no siguin esportives) fomentant la participació del jovent en el seu disseny (procés participatiu).
2. Implicar als joves i adolescents en l'organització de les festes (Festa major.....).
3. Creació d'un espai jove a Corbera.
4. Tenir en compte les entitats esportives i culturals del municipi per programar activitats alternatives d'oci i lleure a l'estiu.
5. Vetllar perquè es compleixi la normativa sobre venda d'alcohol i tabac als establiments i espais d'oci i lleure.
6. Incloure accions de reducció de riscos i danys derivats del consum d'alcohol i altres drogues en concerts i/o festes assenyalades.
7. Fomentar activitats Inter generacionals.

Àmbit comunitari

1. Realitzar un pla d'acció comunitària al municipi : treball comunitari participatiu per fomentar la creació de xarxes i la pertinença al municipi de Corbera (xarxa de famílies; xarxa de joves...)
2. Sancionar per part de la policia local als menors d'edat que estiguin consumint cànnabis a la via pública (lleí 4/2015).
3. Elaborar un PME (programa de mesures alternatives al municipi).
4. Sancionar per part de la policia local els establiments que venen alcohol a menors d'edat (especialment en festes assenyalades).
5. Establir mecanismes de coordinació entre professionals
6. Formar als professionals del municipi en l'ús saludable de pantalles.

Àmbit salut

1. Detecció i derivació de casos de consum problemàtic de drogues i pantalles (tant d'adults com de joves) i derivar-los cap al CAS de referencia o el Servei d'assessorament familiar i coordinar-se amb serveis socials per aquells casos que ho requereixin.
2. Informar, donar a conèixer i vincular les famílies amb factors de risc (per ex. usuàries de serveis socials) a activitats de lleure existents al territori.

3. Oferir un espai de suport confidencial d'informació i assessorament en el consum de drogues i ús problemàtic de pantalles per a adolescents, joves, famílies i professionals.

Àmbit mitjans de comunicació

1. Difondre les accions realitzades en el marc del Pla local per a l'abordatge del consum de drogues i pantalles en els mitjans de comunicació locals (ràdio, premsa).
2. Creació de continguts i difusió de missatges preventius a través de les xarxes socials (creació d'una web, Twitter; WhatsApp i Instagram.).
3. Augmentar el coneixement de la ciutadania sobre les drogues i les pantalles i les pràctiques de risc associades.

Àmbit gestió del Pla

1. Coordinació de les diferents àrees municipals en les intervencions, especialment en festes assenyalades (Festa Major, Cap d'any,...).
2. Fer una reunió anual del grup motor amb la XIAC per presentar les accions que s'han realitzat i la seva avaluació i acordar el pla de treball per l'any següent.
3. Dotar al Pla de suport tècnic i econòmic per a la seva implementació.
4. Mantenir actualitzat el Pla local per a l'abordatge del consum de drogues i pantalles i coordinar les accions i agents implicats.

7. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

El Pla es troba conformat pels òrgans següents: la Comissió política, la Comissió tècnica i el Grup Motor de la Comissió tècnica. A continuació detallem la composició i les funcions de cada òrgan:

Comissió política

Representants polítics amb veu i vot:

- Regidoria de Joventut
- Regidoria de Benestar Social, Gent Gran i Esports
- Regidoria d'Educació
- Regidoria de Salut Pública, Habitatge, Igualtat, Cooperació i Solidaritat
- Regidoria de Seguretat Ciutadana, Mobilitat i Recursos Humans

Funcions:

Assignar i aprovar el pressupost anual del Pla.

Acordar els criteris de cooperació anual.

Nomenar la Comissió tècnica.

Proposar els projectes que es considerin prioritaris per al Pla.

Aprovar el Pla de treball anual que li presenti la Comissió tècnica.

Reunions:

Una o dues reunions plenàries a l'any.

Comissió tècnica

- Tècnic de Salut Pública
- Tècnic d'Esports
- Tècnic d'Educació
- Tècnica de Joventut
- Referent de la policia local
- Referent de la policia autonòmica
- Representants dels centres d'educació primària
- Representants dels centres d'educació secundària
- Representat de l'EAP
- Educadores Socials de SSB
- Educadora Social SIS
- Treballador Social CAP
- Tècnica Subsecció de Projectes i Programes. SPOTT. Diputació de Barcelona

Funcions:

- Gestionar els encàrrecs de la comissió política
- Participar en el procés d'elaboració del pla de prevenció de drogues i pantalles en les fases de:
 - Elaboració del diagnòstic.
 - Descripció d'objectius.
 - Proposta d'activitats.
 - Pla de treball anual.

Reunions:

Reunions trimestrals/anuals

Treball en projectes per àmbits de treball

Grup motor de la comissió tècnica

Tècnics especialistes en prevenció de les drogodependències:

- Tècnica de joventut i referent del Pla: Irene Fiteria Murta.
- Tècnica del Servei d'Intervenció Socioeducativa: Rocío Sanz Godoy
- Tècnic d'Educació: Gabriel Pérez Peña
- Tècnica de prevenció de drogodependències de la Diputació de Barcelona referent per a l'elaboració del Pla: Núria Garcia

Funcions:

- Presentar a la comissió tècnica propostes per a l'elaboració del Pla.
- Proposar a la comissió tècnica el Pla de treball anual.
- Redactar la proposta del Pla.
- Fer el seguiment de les accions que es duguin a terme, l'avaluació i les propostes de millora.

Reunions:

Reunions, tantes com sigui necessari (normalment una al trimestre).

8. PLA D'ACCIÓ 2022-2026

Àmbit educatiu

OBJECTIU 1. Millorar les habilitats per a la vida i de gestió emocional de l'alumnat d'educació primària i secundària per prevenir el desenvolupament de problemes relacionats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.

1.1 *Programa DESCOBRIM* sobre afectivitat i sexualitat dirigit a l'educació infantil. S'adreça a educació infantil. El programa DESCOBRIM inclou tres activitats:

DESCOBRIM A – Emocions. 60 minuts.

DESCOBRIM B – Cos i gènere. 60 minuts.

DESCOBRIM C – La família. 60 minuts.

Descobrim - PDS (pdsweb.org) cal contractar a PDS per la seva realització

1.2 *Programa CREIXEM* sobre afectivitat i sexualitat dirigit al cicle inicial d'educació primària. El programa CREIXEM inclou tres activitats:

CREIXEM A – Emocions. 60 minuts.

CREIXEM B – Cos i gènere. 60 minuts.

CREIXEM C – La família. 60 minuts.

Creixem - PDS (pdsweb.org) cal contractar a PDS per la seva realització

1.3 *Programa SOTA PRESSIÓ*: és un programa universal de prevenció de les drogodependències i altres conductes addictives dissenyat per facilitar el treball educatiu amb grups d'adolescents i joves al voltant de la pressió de grup, l'assertivitat i la presa de decisions. S'adreça a joves a partir de 12 anys (preferentment entre 13 i 15 anys, 1é i 2on ESO).

Materials:

- Exposició formada per 12 plafons Guia d'activitats.
- Pàgina web (www.sotapressio.info).
- Díptic recordatori del programa SOTA PRESSIÓ.
- Joc de cartes.

Pressupost: Servei de préstec gratuït Sota pressió - PDS (pdsweb.org)

OBJECTIU 2. Oferir un espai de suport confidencial d'informació i assessorament en el consum de drogues i l'ús problemàtic de pantalles per a adolescents i joves en l'àmbit educatiu.

2.1 Elaborar un programa amb la infermera de salut i escola per la detecció de casos i derivar-los cap al servei d'informació i assessorament municipal.

OBJECTIU 3. Treballar programes de prevenció als INS del consum d'alcohol, cànnabis, tabac, begudes energètiques i pantalles tenint en compte la perspectiva de gènere.

3.1 *Exposició CÀNNABIS, COM HO VIUS?*. Població destinatària: Joves a partir de 14 anys (preferentment entre 14 i 17 anys).

Activitats:

- Visita a l'exposició i fòrum de discussió. 60 minuts.
- I jo, què faig? 60 minuts.
- De tòpics i altres contes. 60 minuts.
- El ramat d'ovelles. 60 minuts.

3.2 *Programa ALCOHOL, COM HO VEUS?* de prevenció universal de conductes addictives orientat a facilitar un procés de reflexió crítica sobre el consum d'alcohol. S'adreça a joves a partir de 14 anys (preferentment entre 14 i 17 anys). El programa inclou 6 activitats:

- Trivi alcohol: qüestionari sobre el consum d'alcohol i els seus riscos. 30 minuts.
 - La Pregunta: espai per respondre dubtes i qüestions. 30 minuts.
 - 1, 2, 3, Ja!: enumeració d'aspectes relacionats amb el consum d'alcohol. 30 minuts.
 - Ho B/Veuràs?: anàlisi d'anuncis de televisió, premsa i Internet sobre consum d'alcohol. 30 minuts.
 - Què fem?: dinàmica sobre la presa de decisions. 30 minuts.
 - El debat: conclusions del debat, aclariment de dubtes i recompte de punts. 30 minuts.
- Pds Tel. 934 307 170 – 677433700 www.pdsweb.org

3.3 *Programa TABAC, COM HO VEUS?* de prevenció universal de conductes addictives dissenyat per establir un procés de reflexió crítica sobre el consum de tabac i els seus riscos. El taller pretén reduir el consum de tabac entre nois i noies de dotze a catorze anys. S'adreça a Joves a partir de 12 anys (preferentment entre 12 i 14 anys).

Activitats:

- Trivi Tabac: qüestionari sobre el consum de tabac i els seus riscos. 30 minuts.
- La Pregunta: espai per respondre dubtes i qüestions. 30 minuts.
- 1, 2, 3, ja!: enumeració d'aspectes relacionats amb el consum de tabac. 30 minuts.
- Ho B/Veuràs?: anàlisi d'anuncis de televisió, premsa i Internet sobre consum de tabac. 30 minuts.
- Què fem?: dinàmica sobre la presa de decisions. 30 minuts.
- El debat: conclusions del debat, aclariment de dubtes i recompte de punts: 30 minuts.

3.4 *Exposició Controles*: s'adreça als adolescents de 12 a 15 anys, els joves de 16 anys i més grans i els pares i mares, professionals i adults en general. Es pot demanar a través del catàleg de serveis 2023

3.5 *Exposició “Dona la Volta a l’Alcohol”* virtual o física .Període de sol·licitud: des del dia 2 de novembre de 2021 fins al 30 de setembre de 2022.(Salut pública Diputació) <https://media.diba.cat/diba/landings/dona-volta-alcohol/index.html>

3.6 *Exposició “On-OFF”*: s’adreça a adolescents de 12-14 anys

programa de promoció dels bons usos de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) i de prevenció dels problemes associats al seu mal ús.

Continguts:

- Principals usos de les TIC.
 - Identitat digital.
 - Petjada digital.
 - Veracitat de la informació extreta a internet.
 - Potencialitats i riscos de l’ús de les TIC (videojocs, xarxes socials, missatgeria instantània, etc.).
 - Internet i estereotips de gènere.
 - Recomanacions per a fer un ús saludable de les TIC.
- Cessió gratuïta : Per demanar l’exposició Ompliu el full de sol·licitud de préstec i envieu-lo a PDS per correu o per fax al número 93 439 07 73.

3.7 *I tu, què fas davant el tabac?* - 6è de primària i 1r cicle d'ESO

3.8 *Desmitifica l'alcohol* - 1r i 2n d'ESO

3.9 *Pantalles i xarxes socials* - 1r i 2n cicle d'ESO

Àmbit familiar

OBJECTIU 1. Millorar les habilitats educatives de les famílies per prevenir el desenvolupament de problemes relacionats amb el consum de drogues i l’ús de pantalles dels seus fills i filles.

1.1 *Programa MONEO*: Drogues, pantalles, habilitats educatives i posicionament

MONEO és un programa familiar de prevenció universal de conductes addictives centrat en l’entrenament d’habilitats educatives dels pares i les mares. S’adreça a Mares i pares amb fills i filles pre adolescents, entre 9 i 13 anys: centres educatius, associacions de pares i mares, centres i equipaments de serveis socials.

Consta de 4 sessions:

- S1. Informació sobre drogues. 120 minuts.
- S2. Comunicació familiar. 120 minuts.
- S3. Normes i límits. 120 minuts.
- S4. Posició familiar sobre drogues. 120 minuts.

Cessió gratuïta PDS

1.2 *Taller per a famílies d'habilitats educatives en el bon ús de les TIC.* Diputació de Barcelona. Consta de 2 sessions de 2 hores cadascuna. Es sol·licita pel Catàleg de Serveis.

1.3 *Drogues? Educar per prevenir*. Programa familiar de prevenció universal de les drogodependències amb idees per reflexionar sobre la manera d'educar els fills i filles i evitar que tinguin problemes amb les drogues. El programa gira al voltant d'una exposició que facilita l'anàlisi, la valoració i el propòsit de canvi, si escau, en relació amb les pautes educatives que empren els pares i les mares amb els seus fills i filles. Els plafons tracten sobre els aspectes educatius que són rellevants per prevenir el consum de tabac, alcohol i altres drogues. PDS

L'exposició es complementa amb una guia que aporta orientacions per promoure i organitzar activitats complementàries a la visita de l'exposició.

Objectius del programa:

- Millorar la informació sobre drogues dels pares i mares.
- Millorar les habilitats educatives dels pares.
- Clarificar la posició de la família en relació amb el consum de drogues.

OBJECTIU 2. Dotar d'habilitats a pares i mares tant d'educació primària com de secundària sobre el control parental en l'ús de pantalles.

2.1 *Material "Connecta-hi"* elaborat per l'SPOTT adreçat a pares i mares. Consta de díptics informatius i vídeos sobre:

- Les Xarxes Socials:

"Els teus fills estan a es xarxes socials? Connecta-hi:

Dossier recomanacions XXSS

Quadríptic recomanacions XXSS

- Els videojocs:

"Els teus fills juguen a videojocs? Connecta-hi:

Dossier recomanacions videojocs

Díptic recomanacions videojocs

- Jocs i apostes online:

"Els teus fills s'interessen per les apostes en línia? Connecta-hi"

Díptic recomanacions apostes en línia

2.2 *Guia per a famílies:* educar en l'ús saludable de les pantalles SPOTT Diputació. Podeu descarregar la guia fent clic [aquí](#).

Àmbit d'oci i lleure

OBJECTIU 1. Oferir activitats alternatives d'oci i lleure pels joves menors de 16 anys no vinculades al consum de drogues i ús de pantalles (que no siguin esportives) fomentant la participació del jovent en el seu disseny (procés participatiu).

1.1 Realitzar un procés participatiu amb menors de 16 anys per que facin propostes d'activitats alternatives d'oci i lleure a Corbera no vinculades als esports.

1.2 Incloure aquest tipus d'activitats dins de la programació de la regidoria de joventut del municipi.

OBJECTIU 2. Creació d'un espai jove a Corbera.

OBJECTIU 3. Tenir en compte les entitats esportives i culturals del municipi per programar activitats alternatives d'oci i lleure a l'estiu.

OBJECTIU 4. Implicar als joves i adolescents en l'organització de les festes (Festa major.....).

OBJECTIU 5. Incloure accions de reducció de riscos i danys derivats del consum d'alcohol i altres drogues en concerts i/o festes assenyalades.

5.1 Carpes informatives en espais d'oci nocturn (Som Nit - Creu Roja Joventut) .

5.2 Intervenció amb adolescents en espais d'oci en les festes assenyalades per a reduir els riscos associats al consum de substàncies (Fes-te la Teva EDPAC).

Àmbit comunitari

OBJECTIU 1. Elaborar un PME (programa de mesures alternatives al municipi).

1.1 Crear una comissió de treball formada per serveis socials, referent del pla, policia local i mossos per elaborar el programa (conveni ajuntament-interior; carta informativa a les famílies; definició del circuit)

OBJECTIU 2. Realitzar un pla d'acció comunitària al municipi : treball comunitari participatiu per fomentar la creació de xarxes i la pertinença al municipi de Corbera (xarxa de famílies; xarxa de joves...)

Àmbit salut

OBJECTIU 1. Detecció i derivació de casos de consum problemàtic de drogues i pantalles (tant d'adults com de joves) i derivar-los cap al CAS de referencia o el Servei d'assessorament familiar i coordinar-se amb serveis socials per aquells casos que ho requereixin.

1.2 Elaboració d'un protocol comunitari de detecció de casos de consum de drogues i ús de pantalles al municipi de Corbera: es pot sol·licitar el recurs a la Diputació de Barcelona a través del Catàleg de Serveis de 2023.

OBJECTIU 2. Oferir un espai de suport confidencial d'informació i assessorament en el consum de drogues i ús problemàtic de pantalles per a adolescents, joves, famílies i professionals.

2.1 Creació d'un Servei d'assessorament i orientació per a adolescents i les seves famílies amb un periodicitat quinzenal.

Pressupost: cal demanar-lo a entitats especialitzades en drogues i pantalles que actualment presten aquest servei.

Àmbit mitjans de comunicació

OBJECTIU 1. Creació de continguts i difusió de missatges preventius a través de les xarxes socials (creació d'una web, Twitter; WhatsApp i Instagram.).

1.1 Obrir un compte a Instagram que sigui del Pla d'addiccions

1.2 Obrir un compte a Twitter que sigui del Pla d'addiccions

1.3 Obrir un Tic-Toc que sigui del Pla d'addiccions

1.4 Anar penjant periòdicament vídeos i missatges curts en aquestes plataformes relacionats amb la prevenció de drogues i ús de pantalles, tant per famílies com per a joves.

1.5 Disposar d'una tècnica referent del Pla que pengi la informació.

Àmbit gestió del Pla

OBJECTIU 1. Dotar al Pla de suport tècnic i econòmic per a la seva implementació.

1.1 Aprovar el Pla un cop finalitzat per Ple municipal

1.2 Incloure en el Pla un pressupost del cost anual de les accions planificades que es puguin contemplar per implementar-les.

1.3 Assignar una tècnica municipal com a referent del pla que dediqui unes hores a convocar 1 reunió anual grup motor-comissió tècnica per presentar les accions que s'han fet i elaborar el pla de treball del següent any, i a coordinar la implementació de les accions del Pla.

OBJECTIU 2. Coordinació de les diferents àrees municipals en les intervencions, especialment en festes assenyalades (Festa Major, Cap d'any,...).

2.1 Creació d'una comissió de festes transversal on hi participin les diferents regidories implicades i es dissenyin accions coordinades per reduir riscos en el consum de drogues.

9. PLA DE TREBALL 2022-2023

Àmbit d'actuació	Activitats	Temporització (Trimestres 2022-2023)				
		4rt 2022	1er 2023	2n 2023	3é 2023	4rt 2023
1. ÀMBIT EDUCACIÓ	1.1 Adaptació del programa “Sota Pressió”: pressió de grup, assertivitat i presa de decisions (6é de primària i 2n de la ESO)					
	1.2 Adaptació de l' Exposició “Controles” (+12)					
	1.3 Adaptació del programa “Desmitifica l'alcohol” i “Desmitifica el Tabac” (1r ESO)					
	1.4 Adaptació del programa “Reiniciem-nos”. Programa que promou el bon ús de les tecnologies. (5é i 6é de primària)					
	1.5 Programa “Cuida't” de reducció de riscos en relació al consum de substàncies tòxiques (3r i 4t de la ESO)					
	1.6 Programa “Timó” de reducció de riscos en relació a l'ús de les TRIC (Tecnologies de la relació, Informació i Comunicació) (2n d'ESO)					

Àmbit d'actuació	Activitats	Temporització (Trimestres 2022-2023)				
		4rt 2022	1er 2023	2n 2023	3é 2023	4rt 2023
2. ÀMBIT FAMILIAR	2.1. Adaptació del Programa “Moneo” per aplicar-ho a grups de pares i mares amb fills i/o filles amb conductes de risc en relació al consum de drogues i/o ús de pantalles					
	2.2. Difusió del material “Connecta-hi” elaborat per l'SPOTT adreçat a pares i mares. Consta de díptics informatius i vídeos sobre: les xarxes socials, els videojocs i el joc i apostes online.					

Àmbit d'actuació	Activitats	Temporització (Trimestres 2022-2023)				
		4rt 2022	1er 2023	2n 2023	3é 2023	4rt 2023
3. ÀMBIT OCI I LLEURE	3.1 Potenciar la participació d'adolescents i joves per tal de promoure opcions d'oci i lleure saludables.					
	3.2 Treballar des de la regidoria de Joventut per la creació d'un espai jove al municipi.					

	3.3 Intervenció amb adolescents en espais d'oci en les festes assenyalades per a reduir els riscos associats al consum de substàncies.					
--	--	--	--	--	--	--

Àmbit d'actuació	Activitats	Temporització (Trimestres 2022-2023)				
		4rt 2022	1er 2023	2n 2023	3é 2023	4rt 2023
4.ÀMBIT COMUNITARI	4.1. Creació d'una comissió per elaborar el protocol de mesures alternatives al municipi (PME).					
	4.2 Fomentar la transversalitat en totes les accions i programes de l'Ajuntament per promocionar els hàbits saludables					

Àmbit d'actuació	Activitats	Temporització (Trimestres 2022-2023)				
		4rt 2022	1er 2023	2n 2023	3é 2023	4rt 2023
5.ÀMBIT SALUT	5.1 Creació d'un Servei d'assessorament i orientació de drogues i pantalles amb un periodicitat quinzenal.					

Àmbit d'actuació	Activitats	Temporització (Trimestres 2022-2023)				
		4rt 2022	1er 2023	2n 2023	3é 2023	4rt 2023
6.ÀMBIT MITJANS DE COMUNICACIÓ	6.1 Disposar d'una tècnica referent del Pla que pengi la informació.					
	6.2 Anar penjant periòdicament vídeos i missatges curts en aquestes plataformes relacionats amb la prevenció de drogues i ús de pantalles, tant per famílies com per a joves					

Àmbit d'actuació	Activitats	Temporització (Trimestres 2022-2023)				
		4rt 2022	1er 2023	2n 2023	3é 2023	4rt 2023
7.ÀMBIT GESTIÓ DEL PLA	7.1. Elaborar un pressupost del cost anual de les accions planificades que es pugui contemplar per implementar-les.					
	7.2 Transformar el grup motor en un espai de treball convidant als agents de la xarxa tècnica que vulguin participar					
	7.3 Adaptació i creació de materials pedagògics actualitzats adequats per a l'assoliment dels objectius del Pla					

	7.4 Acordar amb els centres educatius el calendari d'implementació de les accions pedagògiques					
	7.5 Crear un protocol i circuit local per a l'atenció de casos					
	7.6 Assignar una tècnica municipal com a referent del pla que dediqui unes hores a convocar 1 reunió anual de grup motor-comissió tècnica per presentar les accions que s'han fet i elaborar el pla de treball del següent any, i a coordinar la implementació de les accions del Pla					
	7.7 Aprovar el Pla un cop finalitzat per l'òrgan competent i donar compte al Ple municipal.					
	7.8 Creació d'una comissió de festes transversal on hi participin les diferents regidories implicades i es dissenyin accions coordinades per reduir riscos en el consum de drogues					

10. PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA DEL PLA DE TREBALL 2022-2023

A continuació es detallen cadascuna de les accions del pla de treball 2022-2023, explicant la població a la que s'adrecen, l'espai on es realitzaran, els agents implicats, la seva temporització i els indicadors output per a la seva avaluació. No es podrà realitzar una avaluació d'impacte perquè no es disposa d'un grup de població control en el que no s'apliquin les accions del pla de treball per tal de comparar els resultats de les accions.

1. ÀMBIT D'EDUCACIÓ					
ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	ESPAI	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Sota pressió	5é de primària - 2n de la ESO	Centres educatius d'educació primària i secundària	Centres educatius Tècniques del Pla Equip pedagògic del Pla	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre d'alumnes assistents Qüestionari de valoració del programa (alumnat i professorat)
Exposició Controles	A partir de 3r d'ESO	Espai Municipal	Centres educatius Tècniques del Pla Equip pedagògic del Pla	4t trimestre 2023	Nombre d'alumnes i de pares i mares que han visitat l'exposició per lliure. Nombre de visites guiades a alumnes Nombre de visites guiades a pares i mares Nombre de visites per a professionals Nombre de tallers realitzats als INS
Desmitifica l'alcohol i Desmitifica el Tabac	1r ESO	Centres educatius d'educació secundària	Centres educatius Tècniques del Pla Equip pedagògic del Pla	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre d'alumnes assistents Qüestionari de valoració del programa (alumnat i professorat)

Reiniciem-nos	5é i 6é de primària	Centres educatius d'educació primària	Centres educatius Tècniques del Pla Equip pedagògic del Pla	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre d'alumnes assistents Qüestionari de valoració del programa (alumnat i professorat)
Cuida't (programa municipal)	3r ESO - 2n Batxillerat/ Cicles formatius	Centres educatius d'educació secundària	Centres educatius Tècniques del Pla Equip pedagògic del Pla	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre d'alumnes assistents Qüestionari de valoració del programa (alumnat i professorat)
Timó (programa municipal)	2n ESO	Centres educatius d'educació secundària	Centres educatius Tècniques del Pla Equip pedagògic del Pla	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre d'alumnes assistents Qüestionari de valoració del programa (alumnat i professorat)
COST APROXIMAT: Pendent de calcular el cost dels materials pedagògics					

2. ÀMBIT FAMILIAR

ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	ESPAI	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
MONEO	Famílies amb fills i filles preadolescents	Espais municipals	Centres educatius Tècniques del Pla Equip pedagògic del Pla	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombres de pares i mares que han realitzat el programa. Qüestionari de valoració del programa.
Difusió del material Connecta-hi	Famílies	En línia	Centres educatius Tècniques del Pla Equip pedagògic del Pla SPOTT	4t trimestre 2022	Nombre de visualitzacions dels materials
COST APROXIMAT: Pendent de calcular el cost dels materials pedagògics					

3. ÀMBIT OCI I LLEURE

ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	ESPAI	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Potenciar la participació d'adolescents i joves.	12 - 29 anys	Municipi	Centres educatius Tècniques del Pla Equip pedagògic del Pla Ajuntament de Corbera de Llobregat	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre de joves i sessions participants
Treballar per la creació d'un espai jove al municipi.	12-29 anys	Municipi	Regidoria de joventut Ajuntament de Corbera de Llobregat	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre d'accions realitzades
Intervenció amb adolescents en espais d'oci en les festes assenyalades per a reduir els riscos associats al consum de substàncies.	12-29 anys	Municipi	Regidoria de joventut Ajuntament de Corbera de Llobregat	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre d'accions realitzades
COST APROXIMAT: A determinar					

4. ÀMBIT COMUNITARI

ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	ESPAI	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Creació d'una comissió per elaborar el protocol de mesures alternatives al municipi (PME).	Famílies amb menors de 18 anys	Municipi	Polícia local Mossos d'Esquadra Tècnica Serveis Socials Tècnica referent del Pla	4t trimestre 2023	Nombre de reunions realitzades Nombre de participants assistents a la comissió Elaboració del programa Signatura de conveni
Fomentar la transversalitat en totes les accions i programes de l'Ajuntament	Personal tècnic de l'Ajuntament	Municipi	Personal tècnic de l'Ajuntament	2n trimestre 2023 - 4t trimestre 2023	Nombre d'accions realitzades

per promocionar els hàbits saludables.					
COST APROXIMAT: Cost zero					

5. ÀMBIT DE SALUT					
ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	ESPAI	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Creació d'un Servei d'assessorament i orientació de drogues i pantalles amb un periodicitat quinzenal.	12-29 anys	Municipal	Tècnica del Pla	1r trimestre 2023 - 4t trimestre 2023	Reunions realitzades
COST APROXIMAT: A determinar					

6. ÀMBIT COMUNICACIÓ					
ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	ESPAI	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Disposar d'una tècnica referent del Pla que pengi la informació.	12-29 anys i les seves famílies	En línia	Tècnica referent del Pla	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre d'accions realitzades
Penjar periòdicament vídeos i missatges curts a les XXSS relacionats amb la prevenció de drogues i ús de pantalles, tant per famílies com per a joves.	12-29 anys i les seves famílies	En línia	Tècnica referent del Pla	4t trimestre 2022 - 4t trimestre 2023	Nombre d'accions realitzades
COST APROXIMAT: Cost zero					

7. ÀMBIT GESTIÓ DEL PLA					
ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	ESPAI	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Elaborar un pressupost del cost anual de les accions planificades que es puguin contemplar per implementar-les.			Regidoria de Joventut amb el suport de la tècnica SIS	4t trimestre 2022 i 4t trimestre 2023	El pressupost ha permès realitzar les activitats programades
Transformar el grup motor en un espai de treball convidant als agents de la xarxa tècnica que vulguin participar.	Xarxa tècnica i agents implicats/des		Membres del grup motor i de la XIAC Altres professionals	4t trimestre 2022	Número d'accions realitzades Número de participants
Adaptació i creació de materials pedagògics actualitzats adequats per a l'assoliment dels objectius del Pla.			Equip pedagògic del Pla	4t trimestre 2022 i 1r trimestre 2023	Nombre de materials creats Valoració dels materials per part de les persones participants a les accions
Acordar amb els centres educatius el calendari d'implementació de les accions pedagògiques	Centres educatius		Centres educatius Equip pedagògic del Pla Comissió tècnica	4t trimestre 2022 i 1r trimestre 2023	Calendarització de les activitats
Crear un protocol i circuit local per a l'atenció de casos			Equip pedagògic del Pla Comissió tècnica	4t trimestre 2022 i 1r trimestre 2023	Nombre de reunions realitzades Nombre d'agents implicats Creació del protocol
Assignar una tècnica municipal com a referent del pla que dediqui unes hores a convocar 1 reunió anual del grup motor-			Tècnica de Joventut	4t trimestre 2022	Convocatòries de reunió realitzades

comissió tècnica per presentar les accions que s'han fet i elaborar el pla de treball del següent any, i a coordinar la implementació de les accions del Pla					
Aprovar el Pla un cop finalitzat per l'òrgan competent i donar compte al Ple municipal.			Ajuntament de Corbera de Llobregat	4t trimestre 2022	Aprovació del Pla
Creació d'una comissió de festes transversal on hi participin les diferents regidories implicades i els organitzadors de la festa i es dissenyin accions coordinades per reduir riscos en el consum de drogues.	Tota la població		Tècnica referent del Pla Representant de la Policia local Regidoria de Via pública Regidoria de festes Regidoria de Joventut Organitzadors de la festa	4t trimestre 2022	Nombre de reunions realitzades Nombre d'accions a realitzar de reducció de riscos en festes assenyalades (Festa Major, Cap d'any, altres). Nombre d'agents implicats
COST APROXIMAT: Cost zero					

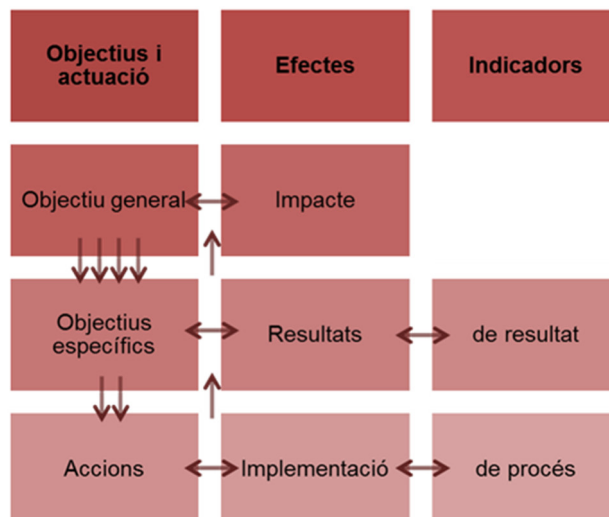
11. DELIMITACIÓ DELS PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ

Avaluar una intervenció és dur a terme un procés sistemàtic de recollida, processament i anàlisi d'informació. Segons la informació que ens interressi recollir, podrem avaluar diferents dimensions de la intervenció: procés, resultats i impacte.

Atenent el fet que la primera condició que ha de reunir l'avaluació és que sigui factible o viable, s'ha renunciat als nivells d'avaluació més ambiciosos (resultats i impacte), que haurien d'escometre altres nivells de l'Administració dotats amb més recursos (humans, tècnics i econòmics).

Avaluar els resultats és especialment necessari quan manca evidència sobre l'efecte dels components de la intervenció. Llavors és molt recomanable fer una avaluació de resultats i d'impacte. En canvi, es pot prescindir de l'avaluació de resultats en aquelles intervencions àmpliament executades, avaluades amb anterioritat i de les quals ja es coneix l'eficàcia. En aquests casos és raonable assumir que la intervenció actual produirà els mateixos resultats que la primera o les anteriors, sempre que s'hagi aplicat respectant els components que van fer eficaç la intervenció original.

Les accions proposades estan avalades per l'aplicació de programes que han demostrat l'efectivitat a partir de factors relacionats amb el disseny i els continguts (elecció d'un model teòric adequat que aportí evidències suficients que avalin la capacitat de les estratègies i continguts seleccionats per reduir la vulnerabilitat de la població enfront de les drogues, intensitat de les intervencions, etc.).

Avaluació del procés

L'avaluació de procés és l'anàlisi del desenvolupament de la intervenció i de l'avaluació de la població, una mena d'avaluació que ofereix un coneixement molt valuós sobre la intervenció perquè proporciona informació durant el desenvolupament i, al final, permet interpretar-ne millor els resultats. L'èxit de la intervenció dependrà també del seu

desenvolupament. Si, a més, documentem el procés, facilitarem que es pugui replicar en altres contextos.

El desenvolupament i la valoració de la intervenció els podem mesurar mitjançant diferents tipus d'indicadors. Per a cada intervenció ens hem de plantejar quins indicadors escollim. Entre els indicadors que habitualment s'utilitzen per mesurar el desenvolupament i la valoració d'una intervenció, cal esmentar els de cobertura i de qualitat:

Indicador		Concepte	Informació
Cobertura		Nombre i percentatge de població assolida	Quantes persones han participat en l'activitat? Quantes persones disposen del material? Quantes persones responen al perfil de la població diana?
Qualitat	Exhaustivitat	Quantitat i tipus d'accions que s'han aplicat (compliment)	Quantes actuacions s'han desenvolupat en la intervenció? Quines actuacions s'han desenvolupat en la intervenció?
	Fidelitat	Seguiment de l'aplicació del pla original	Quin percentatge de l'actuació s'ha aplicat segons el Pla? Com s'han aplicat les accions? En quin ordre s'han aplicat? Quina ha estat la durada de les actuacions?
	Adequació	Adaptació de l'actuació a la població	Les actuacions han estat interessants per a la població? Les actuacions han estat útils per a la població? Les actuacions han estat comprensibles per a la població?
	Implicació	Participació de la població en la intervenció	La població participa/interacciona en les activitats?
	Satisfacció	Agradabilitat de la intervenció	Quina valoració de l'actuació fa la població? Quina actuació ha agradat més (o menys)?

Els instruments i els indicadors s'especifiquen en cadascuna de les fitxes de les accions.

Propostes de millora

Al finalitzar cada pla de treball anual, s'elaborarà una memòria que es presentarà a les diferents comissions perquè es puguin fer propostes de millora.

12. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Diputació de Barcelona. Guia d'avaluació de Programes preventius de drogodependències. Documents de treball. Novembre, 2008
- Diputació de Barcelona. Guia per a l'elaboració d'un Pla Local de prevenció de drogodependències. Documents de treball. Març, 2013
- Diputació de Barcelona. Pla local de prevenció de les drogodependències: orientacions per al diagnòstic. Sèrie Benestar i Ciutadania. Col·lecció Eines. 2016
- Plan Nacional sobre Drogas. Informe de la Encuesta Domiciliaria sobre alcohol y drogas en España (EDADES) 2019-2020. Delegación del Gobierno para el PNSD
- Plan Nacional sobre Drogas. Informe de la Encuesta Estatal sobre el uso de drogas en enseñanza secundaria (ESTUDES) 2021. Delegación del Gobierno para el PNSD
- Plan Nacional sobre Drogas. Impacto Covid consumo de drogas ilegales 2020

13. ANNEXES

ANNEX 1. MARC LEGAL

En relació amb les competències dels poders públics en general, i la distribució competències entre l'Estat i les comunitats autònomes:

Constitució Espanyola:

- article 39, pel que fa a l'obligació dels poders públics d'assegurar la protecció social, econòmica i jurídica, en especial dels menors d'edat, de conformitat amb els acords internacionals que vetllen pels seus drets.
- article 43.2, pel que fa a l'atribució de competències als poders públics en l'organització i tutela de la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris.
- article 149.1, punts 16, 17 i 29, pel que fa a la competència exclusiva de l'Estat en les matèries següents:
 - 16. Sanitat exterior. Bases i coordinació general de la sanitat. Legislació sobre productes farmacèutics.
 - 17. Legislació bàsica y règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per part de les comunitats autònomes (CA).
 - 29. Seguretat pública, sense perjudici de la possibilitat de creació de policies per les CA, d'acord amb els respectius estatuts en el marc d'allò que estableix una llei orgànica.
- article 148.1, punts 20 i 21, pel que fa a l'assumpció de competències de les CA en matèria d'assistència social, sanitat i higiene, respectivament.
- article 149.3, pel que fa al sistema de fonts supletòries entre l'Estat i les CA.

En relació amb la normativa de l'Estat dictada en atribució de les seves competències:

- Ley 26/2015, de 28 de julio, de modificación del sistema de protección a la infancia i a la adolescencia. Llei, que juntament amb l'anterior configuren el marc actual envers la protecció jurídica del menor.
- Ley Orgánica 4/2015, de 30 de marzo, de Protección de la seguridad ciudadana, pel que fa a la tipificació de faltes administratives relatives al consum o possessió de drogues tòxiques i altres substàncies, i el consum de begudes alcohòliques en llocs i establiments públics quan destorbi la tranquil·litat ciutadana.
- Ley 28/2005, de 26 de diciembre, de medidas sanitarias frente al tabaquismo y reguladora de la venta, el suministro, el consumo y la publicidad de los productos del tabaco, amb voluntat de sistematitzar diferents continguts regulats tant parcialment com territorialment per part de les CCAA.
- Ley Orgánica 5/2000, de 12 de enero, reguladora de la responsabilidad penal de los menores, pel que fa a l'exigència de responsabilitat penal als majors de 14 anys i menors de 18 anys quan incorren en fets delictius previstos al Código Penal o altres lleis penals especials.
- Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil.
- Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal, pel que fa a la tipificació de delictes contra la salut pública.

- [Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad](#), que estableix l'obligació de les administracions públiques sanitàries d'orientar les actuacions prioritàriament a la promoció de la salut i la prevenció de malalties, evitar les activitats i productes que directa o indirectament puguin tenir conseqüències negatives per a la salut i regular la seva publicitat comercial.
- Ley 7/1985, de Bases de Règim Local, pel que fa a les competències dels ens locals.

En relació amb l'assumpció de competències assumides pel Parlament de Catalunya:

- Llei orgànica 6/2006, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, capítol II, pel que fa a la concreció de la matèria respecte de les competències assumides.
- En aquest sentit, la normativa més destacada publicada al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya és:
- Resolució SLT/32/2015, de 15 de gener, per la qual s'aproven criteris en matèria de salut pública per a orientar les associacions cannàbiques i els seus clubs socials i les condicions de l'exercici de la seva activitat per als ajuntaments de Catalunya.
- Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, pel que fa al contingut de les normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) en relació, entre d'altres, a l'aplicació de mesures correctores i sancionadores de les irregularitats o faltes comeses per l'alumnat.
- Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.
- Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de Salut Pública.
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LEC), pel que fa als drets i deures de l'alumnat, les faltes i sancions relacionades amb la convivència, en concret els actes o la possessió de mitjans o substàncies que puguin ésser perjudicials per a la salut i la incitació a aquests actes, i pel que fa a les funcions de la direcció del centre.
- Decret 105/2009 de 7 de juliol, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental sobre Drogues, pel que fa a la seva composició i competències.
- Llei 11/2009, de 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives.
- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de Serveis Socials.
- Llei 4/2003, de seguretat pública de Catalunya, pel que fa a les competències assumides en matèria de seguretat per part de la Generalitat i els ens locals, i pels respectius cossos policials.
- Decret 200/2002, de 23 de juliol, pel qual es regula la senyalització de les limitacions en la venda de begudes alcohòliques.
- Llei 27/2001, de 31 de desembre, de justícia juvenil.
- Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre drets d'informació relatius a la salut i a l'autonomia del pacient, i la documentació clínica.
- Decret 155/1994, de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament, pel que fa a les funcions i àmbit d'actuació dels Equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) als Centres escolars.

- Decret 266/1991, d'11 de desembre, pel qual es regula la capacitat sancionadora que preveu la Llei 20/1985, de 25 de juliol, de prevenció i assistència en matèria de substàncies que poden generar dependència, en relació a l'atribució de competències sancionadores.
- Decret 235/1991, de 28 d'octubre, de desplegament de la Llei 20/1985, pel qual es regulen les advertències, els missatges dissuasius, els logotips i la senyalització sobre el tabac i les begudes alcohòliques.
- Decret 184/1990, de 20 de juny, de creació del programa d'atenció especialitzada per al tractament de conductes addictives als centres penitenciaris.
- Llei 20/1985, de 25 de juliol, de prevenció i assistència en matèria de substàncies que poden generar dependència, normativa marc en el context català en relació amb les drogodependències i amb la coordinació i competències entre les diferents administracions públiques.
- Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) de cada centre educatiu, pel que fa a les mesures per a la promoció de la convivència, resolució de conflictes i mediació quan les irregularitats comeses per l'alumnat així ho permetin.

ANNEX 2. MARC PLANIFICADOR

MARC INTERNACIONAL: ESTRATÈGIA DE LA UE EN MATÈRIA DE LLUITA CONTRA LA DROGA 2021-2025

Adoptada pel Consell d'Europa de 29 de desembre de 2012, l'estratègia estableix el marc, els objectius i les prioritats del pla d'acció amb un plantejament integrat i multidisciplinari que combina tres dimensions de la política de drogues: la reducció de la demanda, la reducció de l'oferta i l'afrontació dels danys ocasionats per les drogues.

Els objectius de l'estratègia de la Unió Europea en matèria de drogues són:

- Contribuir a reduir de forma quantificable la demanda, la dependència i els riscos i danys socials i per a la salut relacionats amb les drogues.
- Contribuir a la desorganització del mercat de les drogues il·legals i a una reducció quantificable de la disponibilitat.
- Fomentar la coordinació mitjançant un discurs i anàlisi actius de l'evolució i els reptes que es plantegen en l'àmbit de les drogues a escala internacional i de la UE.
- Continuar reforçant el diàleg i la cooperació entre la UE i tercers països i organitzacions internacionals en matèria de drogues.
- Contribuir a una millor difusió del control, recerca i avaluació de resultats i a una millor comprensió de tots els aspectes del fenomen de les drogues i de l'impacte de les intervencions per tal de promoure dades empíricament contrastades, sòlides i generals que fonamentin les mesures i les actuacions.

L'estratègia europea se centra en dos àmbits d'acció, la reducció de la demanda i la reducció de l'oferta, i en tres temes transversals: la coordinació; la cooperació internacional, i la informació, recerca, seguiment i avaluació.

En l'àmbit de la reducció de la demanda, l'objectiu de l'estratègia europea és contribuir a una reducció quantificable del consum de drogues, retardar l'edat d'inici de consum, prevenir i reduir els problemes del consum de drogues, de la dependència i dels riscos i danys socials i per a la salut relacionats amb les drogues mitjançant un plantejament integrat, pluridisciplinar i empíricament contrastat, així com mitjançant el foment i el manteniment de la coherència entre les polítiques socials, de sanitat i de justícia.

Aquest objectiu es persegueix mitjançant un seguit de mesures de la mateixa importància i que es reforcen mútuament, especialment la prevenció (ambiental, universal, selectiva i indicada), la detecció i la intervenció precoç, la reducció de riscos i danys, el tractament, la rehabilitació i la reinserció social i el restabliment.

Sobre prevenció, l'Estratègia Europea 2021-2025 prioritza:

- Millorar la disponibilitat, cobertura i possibilitat d'accés a mesures eficaces i diversificades, fomentar l'ús i intercanvi de millors pràctiques i aplicar normes de qualitat.
- Millorar la disponibilitat i eficàcia dels programes de prevenció (des de l'impacte inicial fins a la sostenibilitat a llarg termini) i fomentar la sensibilització en relació amb el risc que suposa el consum de drogues i les seves conseqüències. Amb aquesta finalitat, les mesures de prevenció han d'incloure la detecció i intervenció precoç, el foment d'estils de vida saludables i la prevenció selectiva i indicada adreçada, també, a les famílies i les comunitats.
- Elaborar mesures eficaces i diferenciades orientades a reduir i retardar l'inici de consum de drogues i que siguin adequades a les necessitats de grups, patrons i modalitats de consum específics, amb atenció especial a grups vulnerables i marginats.
- Conscienciar sobre els riscos i conseqüències de conduir sota els efectes de l'alcohol i altres substàncies amb intervencions i respostes polítiques eficaces.

MARC ESTATAL: ESTRATÈGIA NACIONAL SOBRE ADDICCIONS 2017-2024. MINISTERI DE SANITAT, SERVEIS SOCIALS I IGUALTAT

El 1985 el Ministeri de Sanitat i Consum va crear el Pla nacional sobre drogues (PNSD) amb l'objectiu de coordinar i potenciar les polítiques en matèria de drogues que es porten a terme a Espanya des de les diferents administracions públiques i entitats socials.

L'actual Estratègia nacional sobre addiccions (ENA) es fonamenta en les dues anteriors estratègies (2000-2008 i 2009-2016) així com en els tres plans d'acció que van desenvolupar ambdues estratègies.

S'ha adaptat l'estructura de l'ENA 2017-2024 a l'establerta en l'Estratègia de la UE 2013-2020.

L'ENA 2017-2024 s'articula al voltant de dos grans fites amb diferents objectius estratègics.

El camp d'actuació de l'ENA 2017-2024 engloba quatre eixos fonamentals:

- Drogues legals (tabac i alcohol).
- Fàrmacs de prescripció mèdica i altres substàncies amb potencial addictiu.
- Drogues il·legals, incloses les noves substàncies psicoactives.
- Addiccions sense substància o comportamentals, fent especial èmfasi en els jocs d'aposta (presencial i en línia), així com en els videojocs i altres addiccions a través de les tecnologies.

Objectius generals de l'ENA:

- Disminuir els danys associats al consum de substàncies amb potencial addictiu i els ocasionats per les addiccions comportamentals.
- Disminuir la presència i el consum de substàncies amb potencial addictiu i les addiccions comportamentals.
- Retardar l'edat d'inici a les addiccions.

D'altra banda, tots els objectius estratègics s'agrupen en dos grans blocs o fites:

- Fita 1: cap a una societat més saludable i informada.
- Fita 2: cap a una societat més segura.

FITA 1: CAP A UNA SOCIETAT MÉS SALUDABLE I INFORMADA

ÀREES D'ACTUACIÓ
Prevenició i reducció del risc
Atenció integral i multidisciplinària
Reducció de danys
Incorporació social, amb especial èmfasi en la integració laboral

Prevenició i reducció del risc. Objectius estratègics:

- Reduir la presència i promoció de les drogues i d'altres conductes susceptibles de generar addicció així com limitar l'accés dels menors .
- Promoure una consciència social de riscos i danys provocats per les drogues i addiccions, augmentar la percepció del risc associat al consum i a determinades conductes addictives (joc i pantalles) i comptar amb la participació ciutadana en aquest sentit.
- Reduir la injustificada percepció de la societat, i especialment dels menors, sobre la «normalitat» dels consums de drogues, fonamentalment de cànnabis i d'alcohol.

- Desenvolupar habilitats i capacitats personals que redueixin la vulnerabilitat davant enfront els consums de drogues i altres conductes susceptibles de provocar addicció.
- Promoure conductes i hàbits de vida saludables, ús saludable de les tecnologies i alternatives d'oci sanes, incompatibles amb l'abús de substàncies i altres conductes addictives.
- Detectar de manera precoç i prevenir els consums de més risc (consum per part de menors, embarassades, durant la conducció de vehicles...).

Atenció integral i multidisciplinària. Objectius estratègics:

Garantir una atenció integral de qualitat mitjançant:

- La coordinació de la xarxa de tractament de les addiccions amb la resta del sistema sociosanitari.
- Millora del tractament y seguiment en els serveis sanitaris i socials de les persones amb addiccions de llarga durada i de les de més edat.
- Integració en els plans de salut comunitària de l'abordatge de les addiccions.
- Avaluació de totes les actuacions.
- Consolidar la incorporació a la xarxa assistencial de l'atenció a les noves addiccions (amb i sense substància).
- Fomentar l'atenció integral mitjançant itineraris personalitzats segons les característiques de cada pacient (crònics, patologia dual, usuaris sense llar, entre altres).
- Dissenyar protocols d'actuació amb altres institucions que desenvolupin actuacions dirigides a població vulnerable per tal d'oferir una atenció integral i facilitar l'accés als recursos.
- Implementar recursos y programes per a la intervenció en patologia dual.
- Garantir la qualitat i l'ajust a l'evidència de totes les actuacions.
- Incloure la perspectiva de gènere en tots els nivells del procés assistencial.
- Fomentar l'atenció integral incorporant els condicionants de gènere a les anàlisis que expliquen el consum i abús de drogues i altres addiccions, així com les conseqüències d'aquests condicionants en les dones i homes amb consum problemàtic.
- Promoure els tractaments centrats en les dones i els seus consums realitzant intervencions integrals que, en el cas dels psicofàrmacs, contemplin els aspectes lligats a la prescripció per part del sistema sanitari, desenvolupant alternatives de tractament no farmacològic.
- Fomentar l'atenció integral i la coordinació de recursos a les dones que pateixen violència de gènere i les seves filles i fills per tal d'evitar la victimització institucional.

Reducció de danys. Objectius estratègics:

- Mantenir, ampliar la cobertura i adaptar als nous perfils de consum els programes de reducció del dany.

- Ampliar l'oferta de medicació substitutiva d'opiacis, millorant l'accés de les persones que han fracassat amb la metadona, dins del Sistema Nacional de Salut (SNS), a altres agonistes o antagonistes opiacis.
- Ampliar l'oferta i cobertura dels programes de prevenció de sobredosis (per exemple amb inclusió de la prescripció i entrega de naloxona als consumidors d'opiacis i pacients en el tractament amb substitutius) en diferents àmbits.
- Millorar els programes d'intercanvi de xeringues i ampliar la seva cobertura en l'atenció primària.
- Treballar la incorporació social de les persones excloses amb addiccions a programes de reducció de danys.
- Impulsar la reducció de danys en indrets de tràfic i consum.
- Aplicar aquesta metodologia als consums de joves i adolescents.
- Mantenir les mesures alternatives a la presó en pacients amb problemes d'addicció.
- Millorar i ampliar el diagnòstic precoç de les infeccions transmissibles (VIH, VHC...) i l'accés al tractament dels usuaris de drogues.
- Integrar la metodologia de reducció de danys en les xarxes assistencials de manera transversal.
- Millorar la coordinació amb l'atenció primària de salut i salut mental per a la detecció de trastorns mentals i intervenció precoç.
- Incloure el model de reducció de danys en l'abordatge del tractament d'altres conductes addictives.

Incorporació social, amb especial èmfasi en la integració laboral. Objectius estratègics:

- Definir un model comú d'actuació en incorporació social, tant en els aspectes conceptuals com en l'establiment de processos de continuïtat de l'atenció i en els itineraris individualitzats de les persones beneficiàries dels programes.
- Ampliar l'oferta i adequar els serveis i programes (serveis ocupacionals i especialment de reinserció laboral) als nous perfils de les persones ateses (incloses les addiccions sense substància), al diferent impacte de les addiccions en dones i homes i a les necessitats diferencials de les persones drogodependents de més edat.
- Incrementar la cobertura poblacional en coordinació amb la xarxa assistencial.
- Millorar la qualitat de les actuacions, propiciant la investigació i cerca d'evidències, l'avaluació de programes i intervencions, l'elaboració de catàlegs de programes i l'establiment d'un sistema d'informació i avaluació en incorporació social.
- Millorar la coordinació interinstitucional entre els departaments amb una clara implicació en aquesta àrea: Salut, Serveis Socials, Ocupació, Educació i Interior.
- Incrementar el suport que proporcionen la DGPNSD i els plans autonòmics de drogues a corporacions locals i les ONG en els programes d'incorporació social.
- Fomentar la participació de les corporacions locals en els programes d'inserció laboral i social.
- Fomentar la participació de les entitats privades sense ànim de lucre en el desenvolupament de programes d'inserció social i laboral a través d'itineraris personalitzats.

FITA 2: CAP A UNA SOCIETAT MÉS SEGURA

ÀREES D'ACTUACIÓ
Reducció i control de l'oferta
Revisió normativa
Cooperació judicial policial a escala nacional i internacional

Reducció i control de l'oferta. Objectius estratègics:

- Combatre el cultiu, la producció, importació, distribució i venda de drogues il·legals i la facilitació d'aquestes activitats, incloent els mitjans digitals (Internet, darkweb / deep web...).
- Potenciar les eines per a la investigació del blanqueig de capitals i la capacitat en aquesta matèria, amb especial atenció a la recuperació d'actius de procedència il·lícita.
- Manteniment de plans policials en l'entorn de centres educatius i d'oci.
- Reforçar la figura dels agents i forces de seguretat com a agents socials, claus en prevenció («agent tutor»).
- Potenciar les unitats policials especialitzades en la lluita contra el tràfic de drogues.
- Incrementar el control dels punts de venda de droga a la menuda.
- Estudiar i proposar els canvis normatius que permetin que la fiscalització de les noves substàncies psicoactives s'efectuï per grups o «famílies» químiques en comptes de per cada substància química de forma individual, millorant l'eficàcia i l'agilitat.

Revisió normativa. Objectius estratègics:

- Revisió de la normativa existent en relació amb la venda, promoció, dispensació i consum de drogues legals (especialment la dirigida a protegir els menors).
- Millorar la normativa sobre blanqueig de capitals relacionats amb el tràfic d'estupefaents.
- Contribuir a millorar la normativa relativa a la inclusió de noves substàncies psicoactives en les llistes de fiscalització, especialment en referència a la rapidesa per incloure-les.
- Revisar la normativa de control internacional de precursors per a la producció de drogues.
- Revisió de la normativa de joc i apostes (en línia) relacionada amb l'accessibilitat i promoció, especialment la dirigida a protegir als menors.

Cooperació judicial i policial a nivell nacional i internacional. Objectius estratègics:

- Incrementar i millorar la cooperació interna de les forces i cossos de seguretat, així com amb les policies autonòmiques, a través dels mecanismes adients, buscant una millor cooperació en l'àmbit internacional.
- Millorar els mecanismes per a l'intercanvi d'informació i per facilitar la cooperació en operacions i investigacions conjuntes a escala nacional i internacional,

contemplant la utilització de tècniques especials d'investigació, incloent els equips conjunts d'investigació.

- Enfortir la col·laboració amb entitats financeres per detectar grans moviments de capitals.
- Reforçar les intervencions policials coordinades de les forces i cossos de seguretat sobre les organitzacions delictives i les xarxes de distribució a escala petita i gran.
- Incrementar els esforços en el control de la venda d'alcohol a menors per part dels actors implicats (forces i cossos de seguretat de l'Estat, policies autonòmiques, corporacions locals, governs autonòmics).

MARC AUTONÒMIC: PLA DE DROGUES I ADDICCIONS COMPORTAMENTALS 2019-2023

El Pla de drogues i addiccions comportamentals 2019-2023 (DAC), aprovat per la Comissió Interdepartamental sobre Drogues, neix amb el compromís de promoure, coordinar i liderar l'abordatge de les problemàtiques de salut i socials relacionades amb el consum d'alcohol i altres drogues i amb altres comportaments susceptibles de generar addicció.

Es tracta d'un «pla de plans», fruit d'una necessitat compartida, que integra i aglutina diferents iniciatives i accions que han de dur a terme els diferents actors des dels vessants social, econòmic, educatiu i sanitari, i que aborda el fenomen de les drogues des de la prevenció universal fins a la reducció de danys, tenint en compte de manera transversal els diferents eixos de desigualtat, com el gènere, la diversitat cultural i l'edat.

Els objectius generals del Pla de drogues i addiccions comportamentals (DAC) són:

- Incrementar l'edat d'inici del consum de drogues i dels comportaments susceptibles de generar addicció.
- Disminuir la prevalença del consum de drogues, tant les socialment integrades com les que no ho estan, així com del joc patològic i sobre usos d'internet.
- Reduir la morbiditat, la discapacitat i la mortalitat derivades de l'ús de drogues, el joc, les apostes i Internet.
- Disminuir les situacions personals, familiars i socials no desitjades relacionades amb drogues i addiccions comportamentals (conflictivitat, violència, exclusió, etc.).

Per assolir aquest objectiu, el Pla integra una estructura basada en 4 grans línies estratègiques:

- Construcció de comunitats educadores i resilients enfront de les DAC
- Empoderament de la persona i compromís amb els seus drets
- Millora en salut i benestar: de la prevenció universal a la reducció de danys
- Innovació i gestió del coneixement en l'abordatge preventiu i assistencial de les DAC

- Aquestes línies estratègiques inclouen 15 àrees temàtiques que es concreten en 27 objectius específics, que es duran a terme amb 361 activitats. donant com a resultat més de 500 productes.

Document de consens i implicació de tots els agents del sector

El Pla és fruit de la necessitat d'integrar i aglutinar diferents iniciatives i accions que han de dur a terme els diferents actors des dels vessants social, econòmic, educatiu i sanitari, i que aborda el fenomen de les drogues des de la prevenció universal fins a la reducció de danys, tenint en compte de manera transversal els diferents eixos de desigualtat, com el de gènere, el de diversitat cultural i el d'edat.

MARC LOCAL: XARXA LOCAL DE PREVENCIÓ DE LES DROGODEPENDÈNCIES DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

La Xarxa Local de Prevenció de les Drogodependències de la Diputació de Barcelona neix amb la voluntat política i tècnica de desenvolupar un model de gestió compartida de referència territorial. L'objectiu és impulsar els serveis i programes de prevenció comunitària mitjançant sistemes d'informació consensuats, i també fer possible i enfortir el compromís dels ens locals.

El document marc estableix les bases tècniques i els criteris generals que han de permetre el desenvolupament adequat de la prevenció comunitària de les drogodependències.

Objectius

Per consolidar un treball en xarxa és indispensable un marc bàsic de coincidències, d'integració de voluntats, de corresponsabilitat i de consens. En aquest sentit, els objectius de la Xarxa són:

- Impulsar la prevenció de les drogodependències en l'àmbit local i facilitar la implementació i el desenvolupament de serveis i programes de prevenció de drogodependències en el món local.
- Garantir l'equitat en serveis i programes de prevenció comunitària en el conjunt del territori, de manera que en tots els àmbits d'intervenció preventiva que siguin competència municipal tinguin ocasió de participar en propostes preventives específiques, de manera equilibrada i ajustada a les necessitats locals.
- Implicar la societat civil en el desenvolupament de les actuacions, de manera que participi activament en la definició de prioritats i en la implementació i avaluació de les iniciatives preventives.
- Avançar en l'homogeneïtzació dels sistemes de gestió en el conjunt del territori tenint en compte la realitat de cada municipi.
- Facilitar la gestió compartida entre tots els agents locals del coneixement amb formació, innovació, protocols i avaluació.

Gerència de Serveis Socials
Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social

Pg. Vall d'Hebron 171. Recinte Mundet, Edifici Serradell
08035 Barcelona | Telèfon 934 022 160 |
g.serveissocials@diba.cat

